

Javna objava bonitetnih zahtjeva Grupe Podravska banka za 2013. godinu

Koprivnica, svibanj 2014.

Sadržaj

Uvod	4
1. Opće odredbe sustava upravljanja rizicima	6
1.1 Strategija upravljanja rizicima	6
1.2 Okvir upravljanja rizicima	7
1.3 Politike i ostali interni akti za upravljanje rizicima	9
1.4 Izvještavanje o izloženosti rizicima	10
2. Obuhvat primjene bonitetnih zahtjeva	11
3. Kreditni rizik	12
3.1 Pojam kreditnog rizika	12
3.2 Upravljanje kreditnim rizikom	12
3.3 Organizacijski ustroj	13
3.4 Strateški fokus	14
3.4.1. Koncentracijski rizik.....	14
3.5 Praćenje kreditnih rizika	15
3.6 Mjerenje i procjena kreditnih rizika	19
3.6.1. Metode mjerenja i procjene	19
3.6.2. Kvantitativne informacije o procjeni kreditnih rizika	20
3.7 Valutno inducirani kreditni rizik	24
3.8 Tehnike smanjenja kreditnog rizika	24

3.9	Standardizirani pristup mjerenja kreditnog rizika	26
4.	Tržišni rizici, kamatni rizik i likvidnosti rizik	30
4.1	Tržišni rizici.....	30
4.1.1.	Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu: ALCO odbor)	31
4.1.2.	Valutni rizik	31
4.1.3.	Pozicijski rizik	33
4.1.4.	Rizik namire	35
4.2	Likvidnosni rizik	35
4.2.1.	Pojam rizika likvidnosti	35
4.2.2.	Proces upravljanja rizikom likvidnosti	35
4.3	Kamatni rizik	36
4.3.1.	Pojam kamatnog rizika	36
4.3.2.	Upravljanje, mjerenje i kontrola kamatnog rizika	37
5.	Operativni rizici	39
6.	Ostali rizici	41
6.1	Rizik usklađenosti (compliance)	41
6.2	Rizik kolaterala	41
6.3	Strateški, reputacijski i poslovni rizik	41
6.4	Upravljački rizik	42
6.5	Rizik od prirodnih katastrofa	42
7.	Primici radnika	42
8.	Jamstveni kapital i kapitalni zahtjev	44
8.1	Jamstveni kapital	44
8.2	Kapitalni zahtjev	45

9. Procjena adekvatnosti internog kapitala
47

Uvod

Sukladno odredbama Zakona o kreditnim institucijama i HNB-ove Odluke o javnoj objavi bonitetnih zahtjeva kreditnih institucija, Podravska banka d.d. (u daljnjem tekstu: Banka) na konsolidiranoj osnovi za grupu kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj objavljuje izvješće o bonitetnim zahtjevima prema revidiranim podacima za godinu koja je završila 31. prosinca 2013. godine.

Izvješće se javno objavljuje na internet stranici Podravske banke d.d. (www.poba.hr).

U ovom izvješću sadržane su kvalitativne i kvantitativne informacije kako propisuje gore navedena Odluka.

U poglavlju 1. definiraju se opće postavke strateškog upravljanja rizicima temeljem strategije upravljanja rizika, pregled politika i ostalih internih akata iz područja upravljanja rizicima te opće postavke testiranja otpornosti na stres koje se provode za različite vrste rizika u Banci.

Svi iznosi u ovom dokumentu iskazani su u milijunima kuna.

Predsjednik Uprave Banke

Sažetak

Javne objave bonitetnih zahtjeva Grupe Podravske banke

Grupa Podravske banke ostvarila je u 2013. porast adekvatnosti jamstvenog kapitala na temelju izdanja podređenih instrumenata i kontrole svih vrsta rizika poslovanja kojima je Grupa izložena ili bi mogla biti što je rezultiralo stopom adekvatnosti jamstvenog kapitala u visini od 19,26% na 31.12.2013.

Razina pokrivenosti kapitalnih zahtjeva zajedno sa pratećom politikom i trenutnom praksom upravljanja kapitalom Banke, podržava definiranu poslovnu strategiju Banke i osigurava dovoljnu kapitaliziranost i sigurnost da Banka pokriva rizike vezane za njene aktivnosti.

Ostvareni pokazatelji visoke stope adekvatnosti kapitala potvrđuju očuvanje stabilnosti i solventnosti Grupe u kontroli svih vrsta rizika poslovanja te omogućuju daljnji rast i razvoj:

- Stopa adekvatnosti kapitala Grupe Podravske banke iznosi 19,26%
- Kapitalni zahtjev Grupe Podravske banke iznosi 308,63 mil kuna
- Jamstveni kapital Grupe Podravske banke iznosi 495,35 mil kuna
- Jamstveni kapital Grupe za 186,7 mil kuna premašuje ukupni kapitalni zahtjev
- Kapitalni zahtjev za kreditni rizik čini 89,7% ukupnih kapitalnih zahtjeva.

Banka kontinuirano usklađuje sustav upravljanja rizicima i kapitalom, radi implementacije nove regulative Europske Unije na području kapitalnih zahtjeva i adekvatnosti kapitala (Basel III).

1. Opće odredbe sustava upravljanja rizicima

Sustav upravljanja rizicima jest sveobuhvat organizacijske strukture, pravila, procesa, aktivnosti i resursa za utvrđivanje, mjerenje odnosno procjenjivanje, ovladavanje, praćenje i izvještavanje o izloženosti rizicima odnosno upravljanju rizikom u cjelini te podrazumijeva uspostavu odgovarajućeg korporativnog upravljanja i kulture rizika.

Za ukupan pregled i nadzor nad rizicima, prije svega s aspekta sve tješnje povezanosti između kreditnih, tržišnih i operativnih rizika, odgovorna je cjelokupna Uprava Banke, a posebice član Uprave zadužen za upravljanje rizicima.

Strukturna i procesna organizacija Banke je takva da osigurava izbjegavanje sukoba interesa i sukoba u nadležnostima. Interna organizacija osigurava jasno funkcionalno razdvajanje između jedinica povezanih s preuzimanjem rizika i kontrolinga rizika. Jednoznačnim razdvajanjem odgovornosti izbjegavaju se sukobi interesa.

Uprava i svi djelatnici Banke dužni su pridržavati se temeljnih načela u upravljanju rizicima koja su definirana u Strategiji upravljanja rizicima Banke te pripadajućim aktima i sve svoje odluke temeljiti na njima. Svi djelatnici Banke moraju biti pravodobno informirani o ovim aktima.

Korporativno upravljanje, u smislu sustava upravljanja rizicima, uspostavlja se kroz statut i druge interne akte Banke i članice Grupe kojima se definiraju uloge, zadaci i odgovornosti nadzornog i upravljačkog tijela te višeg rukovodstva, sustav unutarnjih kontrola, kontrolne funkcije, organizacijska shema i poslovi pojedinih organizacijskih dijelova i funkcija.

Banka redovito nadzire i provjerava sustav upravljanja rizicima. Služba unutarnje revizije najmanje jednom na godinu ocjenjuje primjerenost i djelotvornost sustava upravljanja rizicima.

1.1 Strategija upravljanja rizicima

Strategijom upravljanja rizicima Uprava Banke je definirala smjernice za srednjoročno preuzimanje rizika te razvoj sustava upravljanja rizicima Banke. Strategija upravljanja rizicima usko je vezana s poslovnim planom Banke i srednjoročnom poslovnom strategijom, osiguravajući podršku trenutnim i budućim poslovnim ciljevima razvoja uz cjelovit i kvalitetan sustav upravljanja rizicima.

Cilj Strategije upravljanja rizicima je definiranje skupa osnovnih standarda za održivo i učinkovito upravljanje i kontrolu svih identificiranih rizika kojima je Banka izložena vodeći računa o kvaliteti primjene i usklađenosti istih s poslovnim planovima i ciljevima organizacije.

Učinkovito upravljanje rizicima podrazumijeva identifikaciju, procjenu, mjerenje i kontrolu izloženosti prema svim rizicima. Istovremenim optimiziranjem preuzetih rizika i osiguravanjem

usklađenosti poslovnih ciljeva Banke s definiranim apetitom za rizikom, postiže se stabilnost poslovanja i prihoda te kvalitetna zaštita od mogućih nepredviđenih gubitaka.

Strategija upravljanja rizicima je izrađena uzimajući u obzir interne i eksterne utjecaje, poslovne procese i pripadajuće sustave koji utječu na izvršenje ove strategije i koji određuju daljnji razvoj cjelovitog sustava Banke. Pristupom „od vrha prema dnu“, Strategija upravljanja rizicima predstavlja središnji dokument za Banku dok svaka organizacijska jedinica unutar svoje strukture implementira odgovarajuće politike, procedure, metodologije, modele i sustave usklađene s ovim dokumentom. Definiranje razine prihvatljivosti preuzimanja rizika kojima je Banka izložena služi kao preduvjet za uspostavljanje učinkovitog sustava upravljanja rizicima. Cilj Strategije upravljanja rizicima je jasno određivanje ukupne razine rizika koju Banka može prihvatiti te optimizacija odnosa prinosa i rizika kako bi se na efikasan način ostvarili zacrtani poslovni ciljevi Banke.

Osnovna načela strateškog upravljanja rizika su:

- Osnovni pristup Banke po pitanju odnosa prema rizicima u poslovanju je konzervativan, što znači da bi načelno svaka transakcija, u okviru koje Banka svjesno ulazi u određeni rizik, trebala generirati odgovarajuću marginalnu kontribuciju¹ na razini cjelokupnog poslovnog odnosa s klijentom. Navedeno posebno vrijedi za segment kreditiranja: mora postojati odgovarajuća sukladnost između rizika Banke i rizika korisnika kredita, što znači da posao mora biti strukturiran na način da eventualni kreditni rizik u svom većem dijelu ne snosi samo Banka.
- Strateško upravljanje rizicima predstavlja značajnu sastavnicu poslovnih procesa i temelji se – gdje je to ekonomski opravdano – na naprednim metodama za mjerenje, nadziranje i upravljanje rizicima (VaR itd.). Strateško upravljanje rizicima je dio procesa donošenja strateških poslovnih odluka te srednjoročnih i dugoročnih poslovnih planova Banke. Pored navedenog, Banka zbog svoje veličine ima mali i fleksibilan upravljački i operativni menadžment koji brzo odgovora na moguće izazove koordinacijom organizacijskih jedinica. U to spada kretanje pojedinih vrsta rizika i raspodjela internog kapitala, druge teme koje proizlaze iz regulative Basela III koje nisu pokrivene unutar dnevnih aktivnosti, pitanjima prilagodbe strategije za upravljanje rizicima potrebama poslovanja Banke u cjelini i drugo.
- Svi rizici koji se mogu mjeriti (kvantificirati) limitiraju se limitima (uz postojeće zakonske limite), pri čemu nadzor nad tim limitima mora biti neprestano zajamčen. Odobrenje iznosa limita i nadzor nad istima moraju biti transparentni i počivati na jedinstvenim temeljnim načelima. Za slučajeve prekoračenja limita propisani su procesi vraćanja unutar limita.

1.2 Okvir upravljanja rizicima

Poslovne aktivnosti Grupe izložene su različitim vrstama financijskih rizika, a navedene aktivnosti uključuju analizu, procjenu, prihvaćanje i upravljanje određenom razinom rizika ili kombinacijom rizika. Preuzimanje rizika temeljna je odlika financijskog poslovanja, a rizici su neizbježna posljedica takvog poslovanja. Cilj Grupe je dakle postići primjerenu ravnotežu između rizika i povrata te maksimalno smanjiti potencijalne negativne učinke na financijsko poslovanje Grupe.

¹ Marginalna kontribucija (eng. Marginal contribution) je razlika između prihoda od prodaje i troškova prodane robe (rashoda od prodaje).

Banka upravljanje rizicima definira kroz sustav internih akata, organizacije, kontrolnih mehanizama koji uključuju mjerenje, razgraničenje, koncentraciju, validaciju i procjenu rizika te sustave limita i preuzimanja rizika po pojedinim poslovnim područjima i vrstama rizika.

Okvir upravljanja rizicima u Banci uključuje i edukaciju zaposlenika, širenje kulture i promicanje svjesnosti o postojanju rizika, izvorima istih te upravljanju rizicima. Okvir upravljanja rizicima postavljen je u skladu sa standardima, regulatornim te kvantitativnim i kvalitativnim zahtjevima. Učinkovitost upravljanja rizicima nastoji se postići i smanjivanjem i izbjegavanjem preklapanja te kontinuiranim unaprjeđivanjem procesa, metodologija, modela, kontrola i sustava.

Služba za kontrolu rizika odgovorna je za implementaciju okvira i sustava upravljanja rizicima u poslovnim procesima. Provedba sustava upravljanja rizicima izravno ovisi o: identificiranju vrsta i izvora rizika, definiranju metodologija mjerenja, praćenja i kontrole rizika, sustavima analiza i izvješćivanja te usklađenosti i optimiziranosti svih navedenih procesa.

Služba za kontrolu rizika je samostalna organizacijska jedinica koja neovisno obavlja poslove kojima je svrha osigurati ocjene i procjenu strategije i politike upravljanja rizicima Banke kroz analizu, praćenje i izvješćivanje o rizicima te sudjelovanje u izradi, primjeni i nadzoru metoda i modela koji se u Banci koriste za upravljanje rizicima. U organizacijskoj strukturi Banke, Služba za kontrolu rizika je organizacijska jedinica, funkcionalno i organizacijski razdvojena i neovisna o poslovnim procesima i aktivnostima koje prati i nadzire i to na svim upravljačkim razinama sve do razine Uprave Banke. Odgovorna je za razvoj politika i procedura za upravljanje rizicima kao i odgovarajućih relevantnih metodologija i postupaka za njihovo mjerenje.

Služba za kontrolu rizika je također odgovorna za redovito, pravovremeno i točno izvješćivanje Uprave Banke.

U slučaju prekoračenja interno propisanih limita, Služba za kontrolu rizika izvještava više rukovodstvo i Upravu Banke i sudjeluje u pravcima djelovanja u cilju vraćanja poslovanja u limitom propisane okvire.

Služba za kontrolu rizika analizira i prati sve značajnije rizike kojima je Banka izložena ili bi mogla biti, provodi testiranje otpornosti na stres, obavlja provjere primjene i djelotvornosti metoda za upravljanje rizicima, analizira, prati i izvještava o adekvatnosti internog kapitala Banke, te ostale provjere koje su potrebne za adekvatnu kontrolu rizika, daje prijedloge i preporuke za primjereno upravljanje rizicima te izvještava Upravu Banke i Nadzorni odbor o upravljanju rizicima.

Služba unutarnje revizije je organizacijski i funkcionalno samostalna jedinica koja neovisno nadgleda cjelokupno poslovanje Banke radi ocjene upravljačkih procesa, procesa upravljanja rizicima i sustava ugrađenih unutarnjih kontrola u radne procese u svrhu ocjene njihove ispravnosti, ekonomičnosti te efikasnosti korištenja materijalnih i ljudskih resursa.

Služba za praćenje usklađenosti kao samostalna organizacijska jedinica neovisno obavlja poslove cjelovitog nadzora nad poslovanja Banke u skladu sa Zakonom i Odlukom o sustavu unutarnjih kontrola, internim aktima Podravske banke d.d. i standardima dobre bankarske prakse, a u cilju adekvatnog upravljanja rizikom usklađenosti.

Rizik se u bankarstvu definira kao vjerojatnost da rezultat neke akcije ili događaja može imati negativan utjecaj na poslovanje ili performanse Banke. Negativan rezultat može prouzrokovati kako direktne gubitke prihoda ili kapitala, tako i ograničiti sposobnost Banke u ostvarivanju zacrtanih ciljeva. Na taj način ugrožava se kontinuirano poslovanje Banke i njena sposobnost da iskoristi prilike za unaprjeđenje poslovanja.

U svom poslovanju Banka je izložena različitim vrstama rizika: kreditni rizik, valutno inducirani kreditni rizik, koncentracijski rizik, tržišni rizici, rizik namire i druge ugovorne strane, kamatni rizik u knjizi Banke, likvidnosni rizik, operativni rizik, te ostali rizici (strateški rizik, upravljački rizik, reputacijski rizik, rizik usklađenosti, rizik od prirodnih katastrofa, rizik države i mnogi drugi.)

1.3 Politike i ostali interni akti za upravljanje rizicima

U skladu s utvrđenim značajnijim skupinama rizika kojima je Banka izložena ili će biti izložena, donose se Politike i ostali akti koji detaljnije uređuju upravljanja rizicima. U Banci su donesene sljedeće politike za upravljanje rizicima:

Kreditni rizici:

- Kreditna politika

Operativni rizici:

- Politika upravljanja neprekidnošću poslovanja
- Politika upravljanja operativnim rizikom
- Politika za upravljanje eksternalizacijom

Tržišni rizici:

- Politika upravljanja tržišnim rizikom
- Politika upravljanja kamatnim rizikom

Rizik likvidnosti:

- Politika upravljanja likvidnosnim rizikom
- Politika upravljanja aktivom i pasivom
te drugi interni akti za upravljanje navedenim rizicima na koje se navedene politike referiraju, kao što su pisane procedure, metodologije, pravilnici i upute.

Navedene politike i ostali interni akti definiraju:

- jasne linije ovlasti i odgovornosti za upravljanje rizicima unutar Banke,
- metodologiju utvrđivanja i mjerenja odnosno procjenjivanja rizika kojem je Banka izložena ili bi mogla biti izložena,
- kriterije za odlučivanje i način, odnosno postupke za ovladavanje i praćenje rizika uključujući uspostavu odgovarajućih limita uzimajući u obzir postojeći i željeni profil rizičnosti te sklonost preuzimanju rizika, te dokumentiraju razloge za prihvaćanje, smanjenje, izbjegavanje ili prijenos rizika, □ procedure i mjere ako dođe do odstupanja od primjene usvojenih politika i postupaka,
- sustav praćenja i izvještavanja o rizicima tako da su svim relevantnim razinama upravljanja u Banci omogućene pravodobne, točne i dovoljno detaljne informacije koje su potrebne za

donošenje poslovnih odluka odnosno sigurno i stabilno poslovanje Banke, a koje uključuju informacije o:

- izloženosti rizicima, ○ profilu rizičnosti i njegovim promjenama, ○ podatke o značajnim internim gubicima,
- informacije o mjerama i aktivnostima koje se namjeravaju poduzeti ili jesu poduzete radi ovladavanja rizikom,
- informacije o iznimkama od postupanja u skladu s internim aktima, uključujući i iznimke od utvrđene sklonosti preuzimanju rizika te informacije o pozitivnim i negativnim promjenama u pokazateljima poslovanja koje ukazuju ili mogu ukazivati na promjenu izloženosti riziku.

1.4 Izvještavanje o izloženosti rizicima

Služba za kontrolu rizika priprema redovna izvješća o:

- izloženosti kreditnom riziku koja sadrže podatke o velikim izloženostima, riziku koncentracije po sektorima, izloženosti prema davateljima kolaterala, dospjelim nenaplaćenim potraživanjima, izloženost za prvih 100 klijenata tvrtki, izloženost i rezervacije po granama djelatnosti, izloženost po svim rizičnim plasmanima, rizičnim plasmanima i rezervama.
- izloženosti tržišnim rizicima u kojemu su sažeti najvažniji pokazatelji i informacije o tržišnim rizicima.
- izloženosti kamatnom riziku koji sadrži analize kretanja kamatne marže i postavljenih limita a po potrebi i druge relevantne analize i pokazatelje.
- analizi gap-a dospjeća, kretanju kamatne marže, gap izvještaj sa simulacijom potencijalnih scenarija ponašanja pozicija, a po potrebi i druge relevantne analize i pokazatelje.
- izloženosti likvidnosnim rizikom i eventualnim prekoračenjima limita izloženosti likvidnosnom riziku
- o provedenom stres testiranju i rezultatima testiranja
- izloženosti o operativnim rizicima koji sadrži informacije o vrsti rizika ili gubitka; uzroku i izvoru štetnog događaja odnosno rizika; značajnosti događaja ili rizika i mjerama koje se namjeravaju ili jesu poduzete u cilju smanjenja/ ograničavanja/uklanjanja izloženosti operativnom riziku, te po potrebi i ostale informacije bitne za upravljanje operativnim rizicima
- o plasmanima odobrenim na razini odlučivanja KC
- o dospjelim nenaplaćenim potraživanjima zbirno i po najznačajnijim dužnicima. ➤ o eksternalizaciji

Izvještaji o rizicima i adekvatnosti kapitala se dostavljaju Nadzornom odboru Banke, Upravi Banke, višem rukovodstvu Banke, ALCO odboru te po potrebi drugim funkcijama i organizacijskim dijelovima Banke.

Pored navedenih poslova, Služba za kontrolu rizika Banke obavlja sve propisane aktivnosti u skladu sa pozitivnim propisima, zahtjevima Grupe, kao i internim aktima Banke.

Služba za kontrolu rizika o provedenim kontrolama tromjesečno izvješćuje Upravu Banke, polugodišnje Nadzorni odbor, a jednom godišnje HNB.

U svojim polugodišnjim i tromjesečnim izvješćima Služba za kontrolu rizika obuhvaća:

- informacije o ostvarenju godišnjeg plana rada,
- sažetak najvažnijih činjenica utvrđenih tijekom obavljanja kontrola, te
- nezakonitosti, neusklađenosti i nedostatke utvrđene tijekom obavljanja kontrola.

Direkcija za vođenje rizičnih plasmana izrađuje izvješća o naplati rizičnih plasmana, stanju predmeta zaprimljenih u Direkciju, o sudskim sporovima protiv dužnika i ostala izvješća po potrebi.

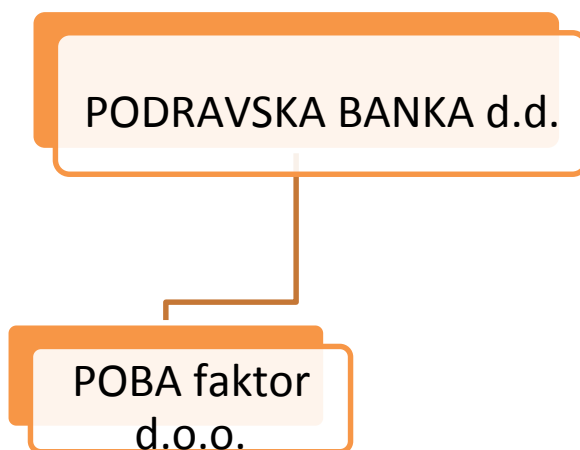
Direkcija za kreditni rizik izrađuje dnevne izvještaje o odobrenim kreditima po Komercijalnim centrima koji su zaprimljeni u Direkciju za kreditni rizik te zbirni mjesečni izvještaj o odobrenim kreditima po razinama odlučivanja, sektorima (pravne osobe, građani, obrtnici) i kreditnim analitičarima.

Direkcija za monitoring kreditnog portfelja izrađuje tromjesečni izvještaj o klijentima koji podliježu monitoring klasifikaciji.

2. Obuhvat primjene bonitetnih zahtjeva

Podravska banka d.d. je nadređena kreditna institucija u Republici Hrvatskoj i obveznik je javne objave bonitetnih zahtjeva na konsolidiranoj osnovi.

Sastav grupe za izradu konsolidiranih izvješća Grupe Podravska banka

Tablica 1. Usporedni prikaz obuhvata i konsolidacije za potrebe supervizije i u skladu s MSFI

Vrsta društva	Naziv društva	Konsolidacija za potrebe supervizije na konsolidiranoj osnovi				Konsolidacija u skladu s MSFI		
		Metoda konsolidacije		Društva/ odbitne stavke od jamstvenoga kapitala	Društva/niti konsolidirana ni odbitne stavke od jamstvenoga kapitala	Metoda konsolidacije		
		Puna	Proporcionalna			Puna	Proporcionalna	Metoda udjela
Kreditna institucija	Podravska banka d.d.	X				X		
Društvo za faktoring	Poba faktor d.o.o.	X				X		

3. Kreditni rizik

3.1. Pojam kreditnog rizika

Kreditni rizik jest rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obveze prema Banci. Kreditni rizik uključuje i rizik države, rizik koncentracije, valutno inducirani kreditni rizik i rezidualni kreditni rizik.

Rizik koncentracije, rizik države, rezidualni kreditni rizik i valutno inducirani kreditni rizik predstavljaju izvedenice kreditnog rizika, ali se zbog svojih karakteristika i važnosti u portfelju Banke, ovi rizici sagledavaju zasebno.

3.2. Upravljanje kreditnim rizikom

Upravljanje kreditnim rizikom predstavlja ključnu komponentu sveobuhvatnog sustava upravljanja rizicima i od presudnog je značaja za dugoročni uspjeh Banke.

Ciljevi i osnovna načela preuzimanja i upravljanja kreditnim rizikom te sklonost Banke za preuzimanje kreditnog rizika temelje se na strategiji upravljanja rizicima i kreditnoj politici Banke, te ostalim internim aktima i propisima (Odlukom o utvrđivanju ovlasti i proceduri odvijanja kreditnog posla, Katalogom kolaterala, Odlukom o internoj klasifikaciji plasmana, Procedurom za utvrđivanje velikih izloženosti, Procedurom o utvrđivanju, evidentiranju i kontroli povezanih osoba i osoba u posebnom odnosu s bankom, Pravilnikom o monitoringu kreditnog rizika, te ostalim internim aktima i radnim uputama)

Kreditni limiti i upravljanje preuzetim kreditnim limitom definirani su Zakonom o kreditnim institucijama i usvojenim internim aktima Banke, prvenstveno Kreditnom politikom koja predstavlja konkretizaciju strategije u pojmovima ukupnog apetita za kreditni rizik, limita te indikatora praćenja profila rizičnosti. Rizikom se smatra svaki ugovoreni posao iz kojeg za Banku proizlazi ili može

proizaći stvarna ili potencijalna obveza. Poslovi ugovaraju s ciljem maksimiziranja profitabilnosti Banke, poboljšavanja poslovanja i kvalitete usluga te konstantnog rasta baze kreditno sposobnih klijenata.

Cilj upravljanja kreditnim rizikom je optimizacija odnosa ostvarenih prinosa i prezetog rizika Banke. Raspoređivanje plasmana i potencijalnih obveza u rizične skupine, umanjeње vrijednosti za iznos gubitka zbog nemogućnosti potpune naplate, odnosno zbog očekivanih budućih izdataka za podmirenje prezetih potencijalnih obveza koje Banka neće moći naplatiti, provodi se unutar Službe za upravljanje kreditnim rizikom.

Praćenje kreditnog rizika i kretanje izloženosti putem izračunatih parametara rizika i metoda očekivanog gubitka kao i kretanje rizikom ponderirane aktive odražavaju kako kvalitetu pojedine izloženosti tako i cjelokupnog portfelja.

Do sada navedene i identificirane ekonomske okolnosti i izvori utjecaja na rizike kao i određene specifične karakteristike trenutnog portfelja Banke, indikatori su visoke vjerojatnosti ostvarenja kreditnog rizika.

Ciljevi maksimiziranja profitabilnosti Banke se ostvaruju na sljedeći način:

- kvalitetnom analizom potencijalnih rizika, od preventivne procjene rizika potencijalnih (novih) klijenata Banke, do sustavnog nadzora nad rizikom postojećih klijenata Banke,
- ugovaranjem kvalitetnih instrumenata osiguranja, uz realnu procjenu njihove vrijednosti i ugovaranje obveze klijenta da dostavi nove ili zamijeni postojeće instrumente u slučaju promjene zakona ili promjene kreditne sposobnosti klijenta,
- redovitom procjenom rizičnosti plasmana i pravovremenim poduzimanjem primjerenih postupaka u svrhu naplate rizičnih plasmana,

Upravljanje kreditnim rizikom Banka ostvaruje i kroz relevantne akte, jasno identificirane aktivnosti i mjere za redukciju, mjerenje, kontrolu i upravljanje kreditnim rizikom sažete u slijedećim smjernicama:

- minimiziranje učinka trenutnih nepovoljnih kretanja na kreditni portfelj
- restriktivna kreditna politika prema osjetljivim djelatnostima i proizvodima
- stimulatívna kreditna politika ciljanih gospodarskih grana i djelatnosti
- zadržavanje trenutne razine diverzificiranosti portfelja
- povećanje učinkovitosti procesa selektiranja klijenata kroz uvođenje novih scoring modela
- održavanje visoke razine kolateraliziranosti ukupnog portfelja
- poboljšanje rane naplate dospjelih potraživanja kroz unaprijeđenje “sustava ranog upozorenja”.

3.3. Organizacijski ustroj

Strukturna i procesna organizacijska struktura Banke osigurava jasnu operativnu i organizacijsku razdvojenost funkcije ugovaranja transakcija od funkcije podrške poslovanju, funkcije kontrole rizika do razine Uprave.

Nadzorni odbor Banke obavlja nadzor nad radom Uprave u pogledu upravljanja kreditnim rizikom.

Nadzornom odboru dostavljaju se izvješća o kreditnim rizicima i ad-hoc izvješća o značajnijim događajima.

Uprava odgovara prije svega za prihvaćanje i provedbu strategije upravljanja kreditnim rizicima, upravljanje bankom sukladno predmetnoj strategiji, optimizaciju operativnih procesa u Banci s obzirom na rizik sustava i strukturnih rizika koji proizlaze iz procesa i/ili interne organizacije u Banci, analizu lokalnog tržišta s aspekta pojave novih ili modifikacije postojećih ekonomskih, političkih ili drugih rizika koji mogu imati efekt na upravljanje rizicima u Banci te poštivanje svih supervizorskih propisa.

Član Uprave zadužen za upravljanje rizicima odgovoran je posebice za nadziranje tržišta i internih procesa s aspekta potrebne prilagodbe politike upravljanja kreditnim rizicima ili internih procesa, koordinaciju operativne provedbe svih zadataka i procesa koji proizlaze iz internih akata iz područja upravljanja kreditnim rizicima, kontrolu i nadzor nad portfeljima s aspekta eventualnih negativnih trendova, neovisnost od jedinica prodaje i odgovarajuće strukturiranje internih procesa za donošenje odluka o rizicima, tehničku i kadrovsku opremljenost unutar segmenta za koji je odgovoran te adekvatnu izobrazbu i usavršavanje radnika koji obavljaju poslove u domeni njegove odgovornosti.

Uloge i odgovornosti u ključnim procesima sustava za upravljanje kreditnim rizikom dodijeljene su sljedećim organizacijskim dijelovima:

- Služba za upravljanje kreditnim rizikom;
- Sektor poslova s građanima
- Sektora poslova s poslovnim subjektima
- Služba unutarnje revizije;
- Funkcija ugovaranja plasmana, koja je organizirana kroz više organizacijskih dijelova

3.4. Strateški fokus

Strateški fokus u dijelu koji se odnosi na kreditni rizik definiran je Kreditnom politikom u pogledu ciljne segmentacije klijenata, ciljne distribucije portfelja po rizičnim skupinama, ciljane valutne strukture kreditnog rizika, ciljane geografske i koncentracije po granama djelatnosti, te odgovornosti za praćenje prekoračenja definiranih limita.

Organizacijske jedinice koje sudjeluju u plasiranju svih bilančnih i izvanbilančnih izloženosti odgovorne su prilikom njihova odobravanja pratiti razinu izloženosti kako bi se izloženosti kretale unutar definiranih limita te na taj način osigurali da limiti ne budu prekoračeni.

Banka je uspostavila sustav kontinuirane analize strukture i kvalitete cjelokupnoga kreditnog portfelja koji uključuje analizu koncentracijskog rizika sadržanog u portfelju i procjenu budućih trendova strukture i kvalitete kreditnog portfelja putem sustava izvještavanja o kretanju portfelja i značajnim indikatorima te određivanju razine preuzetog rizika.

3.4.1. Koncentracijski rizik

Banka je izložena koncentracijskom riziku kod izloženosti ili skupa izloženosti koje povezuju zajednički činitelji rizika.

Koncentracijski rizik jest rizik koji proizlazi iz svake pojedinačne, izravne ili neizravne, izloženosti prema jednoj osobi, grupi povezanih osoba odnosno središnjoj drugoj ugovornoj strani ili skupa izloženosti koje povezuju zajednički činitelji rizika kao što su isti gospodarski sektor, odnosno geografsko područje, istovrsni poslovi ili roba, odnosno primjena tehnika smanjenja kreditnog rizika, uključujući posebno rizike povezane s velikim neizravnim kreditnim izloženostima prema pojedinom davatelju kolaterala koji može dovesti do takvih gubitaka koji bi mogli ugroziti nastavak poslovanja kreditne institucije ili materijalno značajnu promjenu njezina profila rizičnosti.

Sa stajališta rizika, Banka upravlja koncentracijskim rizikom kroz diversifikaciju portfelja po grupama klijenata, pojedinačnoj izloženosti, proizvodima, djelatnostima i slično što osigurava nisku volatilnost cjelokupnog portfelja.

Banka aktivno upravlja preuzetim koncentracijama i obavlja kontinuiranu diversifikaciju portfelja koja je u skladu s ciljanim tržištima, proizvodima i određenim djelatnostima. Banka se nužno neće odreći koncentracija u portfelju koje su uzrokovane karakteristikama gospodarske strukture RH, nego će ih kompenzirati kroz adekvatno određivanje cijene i preuzetog rizika.

Banka je u skladu s politikama za svaki pojedini rizik odredila ograničenja vezana uz pojedine koncentracije te pravodobno analizira koncentracijski rizik sadržan u portfelju i procjenjuje buduće trendove strukture i kvalitete portfelja Banke.

Banka upravlja ovom vrstom rizika diverzifikacijom po gore navedenim kategorijama i formiranjem limita i izvješćivanjem o prekoračenju limita.

Za izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik Banka koristi standardizirani pristup.

3.5. Praćenje kreditnih rizika

Kreditni rizici se prate temeljem različitih kontrolnih portfelja te definiranih limita. Limiti ograničavaju iznos preuzetih rizika i osiguravaju održivu kapitalnu osnovicu a definirani su Strategijom upravljanja rizicima i Kreditnom politikom. Posredstvom limita pojedinim kontrolnim portfeljima su dani jednoznačni okviri i granice unutar kojih se mogu kretati.

Banka je uspostavila strukturu strateških ciljeva i limita za praćenje kreditnog rizika na sljedećim kontrolnim portfeljima:

- Segmentima klijenata
- Rejtinzima klijenata
- Kreditiranje u stranoj valuti
- Određenim produktima Banke
- Geografskoj koncentraciji
- Koncentraciji po granama djelatnosti
- Koncentraciji pojedinačnih izloženosti (komercijalnih klijenata i davatelja/pružatelja kreditne zaštite).

U nastavku je u tabličnom obliku dan prikaz izloženosti kreditnim rizicima na ukupnoj razini te na nivou pojedinih kontrolnih portfelja sa stanjem na 31.12.2013:

Tablica 2. Ukupan i prosječan iznos izloženosti razvrstan prema različitim kategorijama izloženosti

u milijunima kuna

Bruto iznos izloženosti kreditnom riziku po kategorijama izloženosti	Kredit, depoziti, potraživanja po kamata i ostala potraživanja		Dužnici vrijednosni papiri		Klasične izvanbilančne stavke		Izvedeni financijski instrumenti	
	ukupan iznos	prosječan iznos	ukupan iznos	prosječan iznos	ukupan iznos	prosječan iznos	ukupan iznos	prosječan
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	279,8	320,8	252,0	178,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Izloženosti prema lokalnoj i reg. samoupravi	4,2	3,8	0,5	0,7	0,4	1,1	0,0	0,0
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	0,1	13,0	99,3	24,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Izloženosti prema institucijama	191,4	223,9	27,7	49,7	0,0	0,5	0,0	0,0
Izloženosti prema trgovačkim društvima	1.232,4	1.251,5	361,5	293,6	237,4	312,9	0,0	0,0
Izloženosti prema stanovništvu	534,5	571,8	0,0	0,2	111,5	108,7	0,0	0,0
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	3,4	1,0	89,5	88,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale izloženosti	196,3	168,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
UKUPNO	2.442,1	2.553,8	830,5	635,5	349,6	423,2	0,0	0,0

• prosječno stanje je aritmetička sredina stanja na dan 31.3.2013., 30.6.2013., 30.9.2013. i 31.12.2013.

Tablica 3. Geografska podjela izloženosti s obzirom na materijalno značajne kategorije izloženosti

u milijunima kuna

Značajna geografska područja	Kredit, depoziti, potraživanja po kamata i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
ZAGREBAČKA	19,5	14,0	20,1	
KRAPINSKO-ZAGORSKA	6,3	1,0	1,0	
SISAČKO-MOSLAVAČKA	115,9	1,9	2,5	
KARLOVAČKA	0,6	0,0	0,0	
VARAŽDINSKA	61,7	0,7	7,5	
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	558,3	0,4	163,6	

BJELOVARSKO-BILOGORSKA	93,3	5,9	38,0
PRIMORSKO-GORANSKA	136,6	30,9	31,7
LIČKO-SENJSKA	0,6	0,3	0,0
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	49,0	9,3	0,1
POŽEŠKO-SLAVONSKA	178,2	6,0	32,0
BRODSKO-POSAVSKA	14,0	3,2	6,1
ZADARSKA	22,7	0,1	1,3
OSJEČKO-BARANJSKA	121,8	23,3	4,1
ŠIBENSKO-KNINSKA	0,5	0,0	0,0
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	7,9	4,4	0,0
SPLITSKO-DALMATINSKA	79,4	0,6	6,9
ISTARSKA	27,8	0,1	1,6
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	0,3	0,0	0,0
MEĐIMURSKA	26,1	0,6	0,2
GRAD ZAGREB	682,4	593,9	29,8
NEREZIDENTI	239,2	133,9	3,1
UKUPNO	2.442,1	830,5	349,6

Tablica 4. Podjela izloženosti prema vrsti djelatnosti razvrstanih prema kategorijama izloženosti

u milijunima kuna

Glavne vrste djelatnosti	Kreditni, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
Financijsko posredovanje	332,0	122,4	0,0	
Poljoprivreda, lov, šumarstvo i ribarstvo	56,0	27,7	6,3	
Proizvodnja hrane i pića	201,7	13,4	90,8	
Prerađivačka industrija - ostalo	200,4	11,8	15,8	
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	2,1	20,0	0,0	

Građevinarstvo	94,1	7,6	1,5	
Trgovina na veliko i na malo	317,7	111,2	74,2	
Hoteli i restorani	58,1	0,0	0,3	
Prijevoz, skladištenje i veze	41,8	7,8	7,6	
Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	14,5	6,8	0,0	
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0,4	154,3	0,0	
Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	314,3	213,6	34,4	
Stanovništvo	569,8	0,0	115,6	
Strane osobe	239,2	133,9	3,1	
UKUPNO	2.442,1	830,5	349,6	0,0

Tablica 5. Izloženosti prema preostalom dospijeću razvrstane prema kategorijama izloženosti

u milijunima kuna

Preostalo dospijeće	Kredit, depoziti, potraživanja po kamatama i ostala potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Klasične izvanbilančne stavke	Izvedeni financijski instrumenti
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	279,9	251,8	0,0	0,0

do 90 dana	279,9	15,6	0,0	0,0
od 91 do 180 dana	0,0	7,9	0,0	0,0
od 181 dana do 1 godine	0,0	87,3	0,0	0,0
> 1 godine	0,0	141	0,0	0,0
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	4,2	0,5	0,3	0,0
do 90 dana	0,2	0,5	0,0	0,0
od 91 do 180 dana	4,0	0,0	0,3	0,0
od 181 dana do 1 godine	0,0	0,0	0,0	0,0
> 1 godine	0,0	0,0	0,0	0,0
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	0,0	99,4	0,0	0,0
do 90 dana	0,0	99,4	0,0	0,0
od 91 do 180 dana	0,0	0,0	0,0	0,0
od 181 dana do 1 godine	0,0	0,0	0,0	0,0
> 1 godine	0,0	0,0	0,0	0,0
Izloženosti prema institucijama	191,4	27,7	0,0	0,0
do 90 dana	191,4	0,0	0,0	0,0
od 91 do 180 dana	0,0	8,0	0,0	0,0
od 181 dana do 1 godine	0,0	0,0	0,0	0,0
> 1 godine	0,0	19,7	0,0	0,0
Izloženosti prema trgovačkim društvima	1.232,5	361,5	237,5	0,0
do 90 dana	555,7	194,9	77,1	0,0
od 91 do 180 dana	98,7	53,1	35,3	0,0
od 181 dana do 1 godine	274,2	20,8	63,6	0,0
> 1 godine	303,9	92,7	61,5	0,0
Izloženosti prema stanovništvu	534,6	0,0	111,5	0,0
do 90 dana	154,2	0,0	11,9	0,0
od 91 do 180 dana	25,3	0,0	14,3	0,0
od 181 dana do 1 godine	42,6	0,0	34,8	0,0
> 1 godine	312,5	0,0	50,5	0,0
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	3,4	89,5	0,0	0,0
do 90 dana	3,4	89,5	0,0	0,0
od 91 do 180 dana	0,0	0,0	0,0	0,0
od 181 dana do 1 godine	0,0	0,0	0,0	0,0
> 1 godine	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale izloženosti	196,1	0,0	0,3	0,0
do 90 dana	69,8	0,0	0,0	0,0
od 91 do 180 dana	0,0	0,0	0,0	0,0
od 181 dana do 1 godine	0,0	0,0	0,0	0,0
> 1 godine	126,3	0,0	0,3	0,0
UKUPNO	2.442,1	830,4	349,6	0,0

3.6. Mjerenje i procjena kreditnih rizika

3.6.1. Metode mjerenja i procjene

Banka procjenjuje izloženost kreditnom riziku služeći se alatima kao što su aplikativni scoring model za trgovačka društva, obrte i građane, financijska analiza, praćenje naplate s posebnim akcentom na dospjela nenaplaćena potraživanja, procjena kvalitete instrumenata osiguranja, kao i načelima vrednovanja preuzetih rizika kroz klasifikaciju plasmana i potencijalnih obveza Banke.

Predmet procjene, klasifikacije i umanjenja/rezerviranja su plasmani i izvanbilančne obveze po kojima je Banka izložena kreditnom riziku, a prema odluci HNB-a “Odluka o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija”.

Prema toj Odluci klasificiraju se:

- plasmani koji se u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 39 svrstavaju u portfelje “zajmovi i potraživanja” i “ulaganja koja se drže do dospelosti”. Osim glavnice plasmanom se smatraju kamate po nominalnoj kamatnoj stopi i sve provizije i naknade odnosno kamatni prihod u cjelini koji se odnosi na pojedini financijski instrument.
- neopozivo preuzete izvanbilančne obveze koje je moguće rasporediti na pojedinačne klijente, a na osnovi kojih je Banka izložena kreditnom riziku zbog nemogućnosti povrata novčanih odljeva koji mogu nastati odnosno koji nastaju plaćanjem preuzetih izvanbilančnih obveza. Izvanbilančne obveze koje se raspoređuju u rizične skupine su:
 - izdane garancije,
 - otvoreni nepokriveni akreditivi, ○ mjenična i druga jamstva,
 - ugovoreni (još neiskorišteni) neopozivi okvirni i drugi krediti, ○ zaključeni, a još neizvršeni neopozivi ugovori o financijskom najmu (eng. leasing) i otkupu potraživanja (eng. factoring) i
 - ostale neopozivo preuzete izvanbilančne obveze, za podmirenje kojih će uslijediti ili može uslijediti odljev sredstava kreditne institucije na temelju kojeg se kreditna institucija izlaže kreditnom riziku.

Smatra se da se vrijednost plasmana umanjila samo ako postoje dokazi o umanjenju vrijednosti proizašli iz jednog ili više događaja nastalih između datuma početnog priznavanja imovine i datuma procjene vrijednosti, odnosno ako se procijeni da plasman neće biti u cijelosti naplaćeni u ugovorenoj visini uključujući naplatu i od instrumenta osiguranja naplate.

Za izvanbilančnu obvezu Banka formira rezerviranja ako je vjerojatan odljev sredstava veći od procijenjenog nadoknadivog iznosa.

Banka tijekom cijelog razdoblja trajanja ugovornog odnosa s klijentom procjenjuje kvalitetu plasmana i provodi klasifikaciju plasmana u odgovarajuće rizične skupine:

- na temelju kreditne sposobnosti dužnika,

- urednosti u podmirivanju obveza dužnika prema banci i drugim vjerovnicima te
- na temelju kvalitete instrumenata osiguranja potraživanja Banke.

Plasmani i izvanbilančne obveze Banke po kojima je Banka izložena kreditnom riziku klasificiraju se u tri osnovne rizične skupine:

- potpuno nadoknadivi plasmani/izvanbilančne obveze (rizična skupina A) □ djelomično nadoknadivi plasmani/izvanbilančne obveze (rizična skupina B)
- nenadoknadivi plasmani/izvanbilančne obveze (rizična skupina C).

Za klasifikaciju plasmana u rizičnu skupinu A potrebno je ispuniti sve sljedeće uvjete: ○ da

sadašnje dužnikovo financijsko stanje i procijenjeni budući novčani tokovi ne dovode u pitanje daljnje poslovanje dužnika i podmirivanje njegovih tekućih i budućih obveza prema Banci i drugim vjerovnicima,

- da dužnik podmiruje svoje obveze prema Banci u ugovorenim rokovima, a samo iznimno i povremeno po isteku dospijeća i ○ da su plasmani osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja potraživanja.

Rizična skupina B se dijeli na 3 podskupine:

- podskupinu B-1, u koju se klasificiraju oni plasmani/izvanbilančne obveze kod kojih procijenjeno umanjeno vrijednosti ne prelazi 30% nominalnoga knjigovodstvenog iznosa plasmana
- podskupinu B-2, u koju se klasificiraju oni plasmani/izvanbilančne obveze kod kojih procijenjeno umanjeno vrijednosti iznosi više od 30% do 70% nominalnoga knjigovodstvenog iznosa plasmana
- podskupinu B-3, u koju se klasificiraju oni plasmani/izvanbilančne obveze kod kojih procijenjeno umanjeno vrijednosti iznosi više od 70% a manje od 100% nominalnoga knjigovodstvenog iznosa plasmana.

U C rizičnu skupinu raspoređuju se plasmani/izvanbilančne obveze za koje se procjenjuje da su potpuno nenadoknadivi. Potpuno nenadoknadivim plasmanima smatraju se potraživanja Banke nastala na temelju sporne pravne osnove i druga potraživanja za koje se zbog osobito lošega imovinskog i financijskog položaja dužnika, kao i izostanka adekvatnih instrumenata osiguranja, ne mogu očekivati nikakvi novčani tokovi za podmirenje obveza dužnika prema Banci. Sadašnja vrijednost plasmana raspoređenih u ovu rizičnu skupinu jednaka je nuli, odnosno gubitak po ovim plasmanima iznosi 100% njihove nominalne knjigovodstvene vrijednosti.

3.6.2. Kvantitativne informacije o procjeni kreditnih rizika

U nastavku je u dan prikaz izloženosti kod kojih je izvršeno umanjeње vrijednosti, iznosi dospjelih potraživanja, promjene u ispravicima vrijednosti sa stanjem na 31.12.2013.godine i to raspodijeljene po pojedinim kontrolnim portfeljima Banke:

Tablica 6. Promjene u ispravicima vrijednosti i rezervacijama za izloženost kod kojih je izvršeno umanjeње vrijednosti

u milijunima kuna

Promjene u ispravicima vrijednosti i rezerviranjima	Početno stanje ispravaka vrijednosti i rezerviranja	Povećanja ispravaka vrijednosti i rezerviranja tijekom izvještajnog razdoblja	Ostala uskladenja (u neto iznosu)	Smanjenja ispravaka vrijednosti/ ukinuta rezerviranja tijekom izvještajnog razdoblja	Otpisi na teret ispravaka vrijednosti tijekom izvještajnog razdoblja	Prihodi od naplate plasmana otpisanih u proteklim godinama	Završno stanje
Umanjenje (ispravak) vrijednosti plasmana	149,9	36,4	0,0	-15,1	-1,0	0,0	170,2
Rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	0,4	0,8	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,2
Ispravci vrijednosti plasmana skupine A na skupnoj osnovi	22,0	9,3	0,0	-10,9	0,0	0,0	20,4
Rezerviranja za izvanbilančne obveze skupine A na skupnoj osnovi	4,2	2,5	0,0	-3,0	0,0	0,0	3,7

Tablica 7 . Izloženosti kod kojih je izvršeno umanjeње vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravicima vrijednosti po djelatnostima

u milijunima kuna

Glavne vrste djelatnosti	Iznos plasmana i izvanbilančnih obveza kod kojih je izvršeno umanjeње (ispravak) vrijednosti	Stanje ispravaka vrijednosti plasmana i izvanbilančnih obveza	Troškovi (prihodi od ukinutih) ispravaka vrijednosti	Otpisi/ prihodi od naplate plasmana otpisanih u proteklim godinama	Dospjela nenaplaćena potraživanja	Iznos izvanbilančnih obveza za koji su izdvojena rezerviranja za identificirane gubitke	Stanje rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza	Troškovi (prihodi od ukidanja) rezerviranja za identificirane gubitke s osnove izvanbilančnih obveza
Financijske djelatnosti	4,0	3,7	0,00	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0
Graditeljstvo	90,4	22,3	0,30	0,0	88,7	0,0	0,0	0,0

Hoteli, restorani	16,2	8,1	0,60	0,0	8,2	0,0	0,0	0,0
Javna uprava	0,4	0,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nerezidenti	0,3	0,0	-0,10	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali sektori	45,4	6,3	1,60	-0,4	5,9	0,0	0,0	0,0
Poljoprivreda	0,9	0,4	0,00	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0
Poslovanje nekretninama	5,7	5,6	0,40	0,0	5,7	0,0	0,0	0,0
Prerađivačka industrija	84,7	30,8	3,30	0,0	40,7	0,1	0,0	0,0
Prijevoz, skladištenje i veze	7,6	3,1	0,40	0,0	1,5	0,0	0,0	-0,1
Proizvodnja hrane i pića	13,4	4,0	0,50	0,0	4,1	0,0	0,0	0,0
Stanovništvo	102,3	59,5	11,70	-0,9	75,2	0,3	0,2	-0,1
Trgovina na veliko i malo	50,7	26,1	3,00	0,0	33,8	0,0	0,0	0,0
UKUPNO	422,0	170,3	21,7	-1,3	265,7	0,4	0,2	-0,2

Tablica 8. Izloženosti kod kojih je izvršeno umanjeno vrijednosti, dospjela nenaplaćena potraživanja i promjene u ispravcima vrijednosti po značajnim geografskim područjima
u milijunima kuna

Značajna geografska područja	Iznos plasmana kod kojih je izvršeno umanjeno (ispravak) vrijednosti	Stanje ispravaka vrijednosti plasmana	Troškovi (prihodi od ukinutih ispravaka vrijednosti)	Otpisi/prihodi od naplate plasmana otpisanih u proteklom godinu	Dospjela nenaplaćena potraživanja	Iznos izvanbilančnih obveza za koji su izdvojeni rezerviranja za	Stanje rezerviranja za identificiranje gubitke osnovne izvanbilančnih obveza	Troškovi (prihodi od ukidanja) rezerviranja za identificiranje gubitke osnovne izvanbilančnih obveza
REZIDENTI PO ŽUPANIJAMA								
ZAGREBAČKA	9,3	6,4	0,8		5,6	0,0	0,0	0,0
KRAPINSKOZAGORSKA	0,8	0,3	-0,2		0,4	0,0	0,0	0,0
SISAČKO-MOSLAVAČKA	7	3,4	0,8		3,6	0,0	0,0	0,0
KARLOVAČKA	0,4	0,4	0		0,4			0,0

VARAŽDINSKA	10,8	5,1	0,3		13,5	0,0	0,0	0,0
KOPRIVNIČKOKRIŽEVAČKA	32,40	14,90	2,50	-1,3	14,3	0,1	0,1	0,0
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	18,4	6,1	0,6		6,3	0,0	0,0	-0,1
PRIMORSKOGORANSKA	17,6	10,8	1		10,8	0,0	0,0	0,0
LIČKO-SENJSKA	0,5	0,5	0,1		0,5			0,0
VIROVITIČKOPODRAVSKA	6,6	5,2	0		6,5	0,0	0,0	0,0
POŽEŠKO-SLAVONSKA	62,8	43,4	0		36,3	0,1	0,0	0,0
BRODSKO-	7,2	6,7	1,8		6,9	0,0	0,0	0,0
POSAVSKA ZADARSKA	12,9	5	0,9		8	0,0	0,0	0,0
OSJEČKO-BARANJSKA	10	3,5	1		9,1	0,0	0,0	0,0
ŠIBENSKO-	0,2	0,2	0		0,2	0,0		0,0
KNINSKA VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	7,3	7,3	1,1		7,3	0,0		0,0
SPLITSKO-DALMATINSKA	5,2	4,4	0,3		4,8	0,0	0,0	0,0
ISTARSKA	19,1	3,4	0,4		4,5	0,1	0,0	0,0
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	0,1	0	0		0			0,0
MEĐIMURSKA	23,9	2,1	0,3		6,3	0,0	0,0	0,0
GRAD ZAGREB	165,7	38	10,1		120,1	0,1	0,1	-0,1
NEREZIDENTI	3,8	3,2	-0,1		0,3	0,0	0,0	0,0
UKUPNO	422	170,3	21,7	-1,3	265,7	0,4	0,2	-0,2

3.7. Valutno inducirani kreditni rizik

Valutno inducirani kreditni rizik (u nastavku: VIKR) jest rizik gubitka kojemu je dodatno izložena kreditna institucija koja odobrava plasmane u stranoj valuti ili s valutnom klauzulom i koji proizlazi iz dužnikove izloženosti valutnom riziku.

Banka je izložena valutno induciranom kreditnom riziku kod kredita odobrenih u stranim valutama ili s valutnom klauzulom i kod pada vrijednosti domaće valute, te se aktivno prati i upravlja valutno induciranom kreditnim rizikom.

Hrvatski bankarski sustav već se dulji niz godina može smatrati stabilnim, a makroekonomsko okruženje u kojem posluje obilježavala je niska stopa inflacije i stabilan tečaj. Međutim, hrvatski bankarski sustav istodobno je u velikoj mjeri euro-iziran, a neizvjesnost veličine utjecaja i trajanja ekonomske krize može se reflektirati i na monetarni sustav. Ove činjenice mogu pojačati osjetljivost

sustava na VIKR, bez obzira na dosadašnju stabilnost, stoga Banka je u relevantnim aktima definirala aktivnosti i smjernice za uspješno upravljanje VIKR-om.

3.8. Tehnike smanjenja kreditnog rizika

Internim aktom Banka je propisala koje instrumente osiguranja koristi te način sustavnog utvrđivanja i praćenja njihove kvalitete.

Banka se može za potrebe smanjenja kreditnog rizika koristiti sljedećim vrstama kreditne zaštite:

Nematerijalna kreditna zaštita jesu, neovisno o stupnju kreditne kvalitete te minimalnim zahtjevima za priznavanje:

- garancije/jamstva,
- kontragarancije,
- kreditne izvedenice
- drugi oblici nematerijalne kreditne zaštite koje je prihvatila Banka

Materijalna kreditna zaštita jesu, neovisno o stupnju kreditne kvalitete te minimalnim zahtjevima za priznavanje: 1) kolateral:

- financijski kolateral,
- nekretnina □ potraživanje,
- ostala materijalna imovina,
- najam/leasing

2) bilančno netiranje

3) ostala materijalna kreditna zaštita:

- gotovinski polog kod treće institucije
- polica životnog osiguranja
- instrumenti koji će na zahtjev biti otkupljeni.

Banka može priznavati kreditnu zaštitu prilikom izračuna iznosa izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik.

Konsolidirani jamstveni kapital Banke na dan 31. prosinac 2013. godine iznosi 495,3 milijuna kuna, dok je ukupan kapitalni zahtjev 308,6 milijuna kuna. Od toga se na kapitalni zahtjev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, razrjeđivački rizik i rizik slobodne isporuke odnosi 277 milijuna kuna, na kapitalni zahtjev za operativne rizike otpada 30 milijuna kuna te na kapitalni zahtjev za valutni rizik 1,7 milijuna kuna.

Konsolidirana stopa adekvatnosti jamstvenoga kapitala Banke prema konačnim revidiranim podacima na dan 31. prosinca 2013. godine iznosi 19,26%.

U nastavku su kvantitativne informacije u vezi s primjenom tehnika smanjenja kreditnog rizika.

Tablica 9.: Iznosi izloženosti s obzirom na primijenjene tehnike smanjenja kreditnog rizika – Standardizirani pristup

u milijunima kuna

Kategorije izloženosti	Materijalna kreditna zaštita		Nematerijalna kreditna zaštita	
	Iznosi izloženosti pokriveni financijskim kolateralom	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama materijalne kreditne zaštite	Iznosi izloženosti pokriveni garancijama / jamstvima	Iznosi izloženosti pokriveni ostalim priznatim vrstama nematerijalne kreditne zaštite
Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	-	-	-	-
Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	-	-	-	-
Izloženosti prema javnim državnim tijelima	-	-	-	-
Izloženosti prema institucijama (kreditnim institucijama i investicijskim društvima)	112,9	-	0,0	-
Izloženosti prema trgovačkim društvima	10,9	-	17,6	-
Izloženosti prema stanovništvu	18,0	-	1,2	-
Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	-	-	-	-
Ostale izloženosti	-	-	-	-
UKUPNO	141,8	0,0	18,8	0,0

3.9. Standardizirani pristup mjerenja kreditnog rizika

Banka izračunava iznose izloženosti ponderirane kreditnim rizikom primjenom standardiziranog pristupa sukladno Odluci o adekvatnosti jamstvenoga kapitala kreditnih institucija.

U procesu izračuna kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik, Banka koristi isključivo kreditne rejtinge onih vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika koje su priznate od strane HNB-a te kao takve uključene u Popis priznatih VIPKR objavljen na službenoj web stranici HNB-a. Sukladno internim propisima, Banka priznaje kreditne rejtinge VIPKR-a Moody's i Fitch.

Pri izračuna kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik Banka koristi kreditne rejtinge gore spomenute VIPKR-a za sve one tržišne segmente za koje su takvi rejtingi dostupni. Naravno, pri tome vodeći računa da se svim stavkama knjige Banke koje se mogu smatrati izloženošću prema istom klijentu, u procesu izračuna kapitalnih zahtjeva, pridjeljuje isti rejting, odnosno rejting toga klijenta. Sa druge strane, ako se radi o specifičnom izdanju koje predstavlja izloženost, Banka primjenjuje ponder rizika koji se temelji na kreditnom rejtingu toga izdanja.

U nastavku, prikazana je izloženost prije te poslije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika po kategorijama izloženosti sa stanjem na 31.12.2013.godine propisanim Odlukom o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija. Ukupna izloženost također je raspoređena prema stupnjevima kreditne kvalitete.

Tablica 10. Izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama

u milijunima kuna

Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
0	462,1	462,1
10		
20	3,9	3,9
35		
50		
75		
100	65,2	65,2
100		
150		
1.250		
ostali ponderi rizika		
	531,2	531,2

Tablica 11. Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi

u milijunima kuna

Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
0		
10		
20		
35	4,9	4,9
50		

75		
100		
100		
150		
1.250		
ostali ponderi rizika		
	4,9	4,9

Tablica 12. Izloženosti prema javnim državnim tijelima

u milijunima kuna

Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
0	99,4	118,3
10		
20		
35		
50		
75		
100		
100		
150		
1.250		
ostali ponderi rizika		
	99,4	118,3

Tablica 13. Izloženosti prema institucijama

u milijunima kuna

Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
0	0,0	0,0
10		

20	261,7	148,8
35		
50	29,6	29,6
75		
100	46,1	46,1
100		
150		
1.250		
ostali ponderi rizika		
	337,4	224,5

Tablica 14. Izloženosti prema trgovačkim društvima

u milijunima kuna

Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
0		
10		
20		
35	26,1	26,1
50	115,7	115,7
75		
100	1376,0	1352,2
100		
150	191,2	186,5
1.250		
ostali ponderi rizika		
	1709,0	1680,5

Tablica 15. Izloženosti prema stanovništvu

u milijunima kuna

Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
0		
10		
20		
35	84,9	84,9
50	0,7	0,7
75	334,0	330,2
100	153,4	138,0
100		
150	7,4	7,4
1.250		
ostali ponderi rizika		
	580,4	561,2

Tablica 16. Izloženosti prema investicijskim fondovima

u milijunima kuna

Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
0		
10		
20		
35		
50		
75		
100	89,5	89,5
100		
150	0,3	0,3
1.250		
ostali ponderi rizika		
	89,8	89,8

Tablica 17. Ostale izloženosti

u milijunima kuna

Ponder rizika (%)	Ukupni iznosi izloženosti prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika	Ukupni iznosi izloženosti nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika
0	56,5	195,4
10		
20		2,8
35		
50		
75		
100	139,6	139,6
100		
150		
1.250		
ostali ponderi rizika		
	196,1	337,8

4. Tržišni rizici, kamatni rizik i likvidnosti rizik

4.1. Tržišni rizici

Tržišni rizici predstavljaju skupinu rizika kojima je Banka izložena i koji predstavljaju mogući učinak koji vanjski čimbenici imaju na vrijednost imovine, obveza i izvanbilančne pozicije Banke, a uzrokuju ga promjene cijena, tečajeva odnosno kretanja na tržištu.

Tržišni rizici jesu pozicijski, valutni i robni rizik.

- Pozicijski rizik jest rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene financijskog instrumenta ili, kod izvedenoga financijskog instrumenta, promjene cijene odnosno varijable. Pozicijski rizik dijeli se na opći i specifični rizik.
- Valutni rizik jest rizik gubitka koji proizlazi iz promjene tečaja valute i/ili promjene cijene zlata.
- Robni rizik jest rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene robe

Za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik Banka koristi standardizirani pristup sukladno regulatornim okvirima.

Nadležnosti i odgovornosti u procesu upravljanja tržišnim rizicima uređene su internim aktima kojima se određuje opseg poslovanja pojedinog organizacijskog dijela i nadležnost i odgovornost zaposlenika Banke. U prvom redu Sektor financijskih tržišta i Poslovna mreža u okviru svojih nadležnosti odgovorni su za provođenje politika iz područja upravljanja tržišnim rizicima.

Organizacijske jedinice odgovaraju različitim članovima Uprave, zavisno o nadležnosti pojedinog člana Uprave.

Nadzorni odbor daje suglasnost Upravi Banke na strategiju i politike upravljanja rizicima i organizacijski ustroj Banke.

Uprava Banke odgovorna je za precizno i jasno definiranje i delegiranje odgovornosti u procesu upravljanja tržišnim rizikom kao i za usvajanje limita za preuzimanje tržišnih rizika. Uprava Banke periodično razmatra izloženost Banke tržišnom rizikom, na osnovu materijala primljenih od Službe za kontrolu rizika. Uprava Banke treba najmanje jedanput godišnje na temelju prijedloga Službe za kontrolu rizika razmotriti postojeće politike i procedure koje uređuju sustav upravljanja tržišnim rizikom.

Za potrebe upravljanja tržišnim rizicima pripremaju se izvještaji za Upravu Banke i Nadzorni odbor te ALCO odbor. Najmanje jednom mjesečno izvještaji se analiziraju na sjednicama ALCO-a.

4.1.1. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu: ALCO odbor)

ALCO je tijelo ustrojeno od strane Uprave Banke koje utvrđuje poslove i opseg odgovornosti, te je odgovorna za njegov rad.

U području upravljanja aktivom i pasivom Banke ALCO odbor određuje organizacijsku podlogu za upravljanje postojećim i budućim rizikom promjene kamatne stope, tržišnim rizicima i likvidnosnim rizikom.

Cilj Odbora za upravljanje aktivom i pasivom je optimiziranje odnosa rizik/dobit, odnosno postizanje kontrole nad rizikom kamatnih stopa i deviznim rizikom, utvrđivanje cijene depozita i kredita mješavinom aktive i pasive, likvidnošću i planiranjem kapitala. Uloga Odbora je:

- nadzor nad ostvarivanjem strateških ciljeva Banke,
- analiziranje ostvarivanja planiranih financijskih rezultata,
- analiziranje strukturnih bilančnih odnosa,
- predlaganje Upravi Banke politika i procedura za upravljanje izloženošću tržišnim rizicima, □ davanje preporuka za primjenu “hedging” tehnika i modela/scenarija radi zaštite/smanjivanja izloženosti određenim vrstama rizika,
- predlaganje korekcija poslovne politike Banke u smislu uvođenja novih proizvoda, redefiniranja, postojećih proizvoda, usmjeravanje poslovanja u određene tržišne segmente i slično,
- praćenje trendova događanja na tržištu,
- provođenje “hedging” tehnika, a vezano uz ulaganja u vrijednosne papire, te
- analiziranje ostvarenja postavljenih ciljeva poslovne politike u kontekstu makroekonomskih kretanja u zemlji i inozemstvu

4.1.2. Valutni rizik

Valutni rizik je rizik gubitka koji proizlazi iz promjene tečaja valute i/ili promjene cijene zlata.

Utjecaj ovih promjena na Banku može biti gubitak ili dobitak, ovisno o kretanju tečajeva, ali s obzirom na mogućnost gubitka predstavlja potencijalnu rizičnu situaciju koja može imati posljedice

na ukupnu financijsku situaciju Banke. Sektor financijskih tržišta dnevno utvrđuje tečajeva stranih valuta.

Banka u svojim poslovnim knjigama na stavkama aktive i pasive ima otvorene račune u raznim valutama. Ako je veći saldo u pojedinoj valuti na strani aktivnih konta, Banka ima otvorenu “dugu poziciju”, a ako je veći saldo na strani pasivnih konta, Banka ima otvorenu “kratku poziciju”.

Otvorenost ukupne devizne pozicije valutnom riziku Banka održava u postotcima prema jamstvenom kapitalu propisanim od strane Hrvatske narodne banke. Navedeni postotak ne smije prelaziti iznos koji čini 30% jamstvenog kapitala Banke.

Istovremeno Banka je dužna krajem svakog radnog dana osigurati pokrivenost deviznih obveza deviznim potraživanjima u postotku propisanom posebnom odlukom Hrvatske narodne banke. Kretanje devizne pozicije Banke prati se dnevno temeljem izvješća prema zahtjevima Hrvatske narodne banke.

Sektor financijskih tržišta odgovoran je za operativno odnosno dnevno upravljanje valutnim rizikom, dok je strateško upravljanje u nadležnosti ALCO odbora i Uprave Banke.

Sektor financijskih tržišta dnevno prati i analizira kretanje tečajeva i intervalutarnih odnosa, te na temelju tako utvrđenog trenda upravlja otvorenošću deviznih pozicija u pojedinim valutama. Predviđeni trend provjerava se svakodnevno putem informacija o očekivanim kretanjima tečajeva, primljenim od drugih banaka i institucija.

Sektor financijskih tržišta i ALCO odbor predlažu mjere za uklanjanje neusklađenosti koje mogu biti:

Kod “duge pozicije”

- prodaja valute,
- arbitraža,
- prodaja udjela u novčanim fondovima s valutnom klauzulom
- prodaja deviznih vrijednosnica i vrijednosnica denominiranih u stranoj valuti, □ smanjenje plasmana uz valutnu klauzulu,
- povećanje depozita uz valutnu klauzulu.

Kod “kratke pozicije”

- kupnja valute,
- arbitraža,
- kupnja udjela u novčanim fondovima s valutnom klauzulom,
- kupnja deviznih vrijednosnica i vrijednosnica denominiranih u stranoj valuti,
- povećanje plasmana uz valutnu klauzulu, □ smanjenje depozita uz valutnu klauzulu.

Sektor financijskih tržišta tjedno izvješćuje Upravu Banke o dnevnom kretanju devizne pozicije i pokrivenosti deviznih obveza deviznim potraživanjima.

Temeljem dnevnih izvješća o ukupnoj izloženosti valutnom riziku, Služba za kontrolu rizika sastavlja mjesečni pregled ukupne dnevne izloženosti Banke valutnom riziku - bez pozicije u opcijama i uključujući pozicije u opcijama. Izvještaj se dostavlja Upravi Banke.

Ocjenu tržišne vrijednosti trenutnog portfelja izrađuje Služba za kontrolu rizika i mjesečno izvješćuje Upravu Banke. Mjerenje se obavlja dnevno primjenom VaR (Value at Risk) metodologije.

Sustav kontrole, praćenja i izloženosti valutnom riziku prilikom špekulativnog FX trgovanja, propisan je Pravilnikom o trgovanju devizama i upravljanju valutnom pozicijom.

4.1.3. Pozicijski rizik

Pozicijskim rizicima smatraju se tržišni rizici koji nastaju iz trgovanja vrijednosnim papirima.

Identifikacija, mjerenje, praćenje, kontrola i sustav izvješćivanja o pozicijskom riziku detaljno su regulirani Politikom i Procedurom upravljanja tržišnim rizicima, Politikom ulaganja u vrijednosne papire, Pravilnikom za vrednovanje fin. instrumenata te ostalim internim aktima i radnim uputama.

Banka je izložena riziku ulaganja u vrijednosne papire koji može nastati zbog pada vrijednosti vrijednosnih papira u portfelju Banke.

Upravljanje portfeljom treba osigurati takvu kombinaciju (agregat) vrijednosnica (po iznosu, vrsti, prinosu i riziku) koji ima najpovoljniji odnos profita spram rizika.

Politika je izrađena u skladu sa:

- zakonskim propisima i regulatornim standardima,
- uvjetima na tržištu kapitala i tržištu novca
- odlukama i suglasnostima dobivenim od Nadzornog odbora o utvrđivanju limita i
- najvećim dopuštenim izloženostima Banke po pojedinim dužničkim i vlasničkim vrijednosnim papirima.

U cilju minimiziranja pozicijskog, a time i ukupnog tržišnog rizika Banka prvenstveno ulaže u dužničke vrijednosnice u skladu sa ograničenjima i sklonosti riziku definiranom Politikom ulaganja u vrijednosne papire.

Kupoprodaja, praćenje stanja i dospjeća vrijednosnica u portfelju Banke obavlja se u Sektoru financijskih tržišta. Limitiranje iznosa ulaganja u pojedinu vrijednosnicu i ukupnih ulaganja u sve vrijednosnice kao i ažurno praćenje tržišne vrijednosti portfelja svodi tržišni rizik na prihvatljivu razinu.

Izvješće o vrijednosti ulaganja i tržišnim cijenama vrijednosnica Služba za kontrolu rizika mjesečno dostavlja Upravi Banke i ALCO odboru. Struktura izvješća, koje osim vrijednosti, sadrži i pokazatelje rizičnosti detaljno je propisana Procedurom za upravljanje tržišnim rizicima.

Za praćenje dospjeća vrijednosnih papira, isplate kupona i dividendi, namiru transakcija te knjigovodstveno evidentiranje zadužen je Sektor platnog prometa i pozadinskih poslova.

U svrhu nadzora i kontrole rizika vrijednosnih papira, pri donošenju planova izloženosti prema ovoj vrsti rizika, utvrđuju se kriteriji raspoređivanja pojedinih vrsta vrijednosnih papira (blagajnički i trezorski zapisi, udjeli u investicijskim fondovima, vlasnički i dužnički vrijednosni papiri) u trgovački ili investicijski portfelj, njihovog eventualnog trgovanja odnosno kupnje ili prodaje kao i kriterij maksimalno dopuštene vrijednosti tih portfelja s obzirom na zakonska i interna ograničenja.

Ulaganje u vlasničke i dužničke vrijednosne papire obavlja se temeljem odluka Uprave Banke, kojom se utvrđuje vrsta vrijednosnica, pojedinačni limit za svaku vrijednosnicu te ukupni limit za ulaganje u sve vrijednosnice, minimalni rejting izdavatelja i namjeru ulaganja.

Banka prvenstveno ulaže u visoko likvidne državne i korporativne dužničke vrijednosnice te u kratkoročne vrijednosne papire Ministarstva financija RH.

Upravljanje vlasničkim ulaganjima u knjizi Banke:

Tablica 18. Iznosi izloženosti po vlasničkim ulaganjima u knjizi banke

u milijunima kuna

Skupine vlasničkih ulaganja u knjizi banke	Usporedba		
	Bilančni iznos	Fer vrijednost	Tržišna cijena
Vlasnička ulaganja u kreditne institucije	27,6	27,6	
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima			
koja kotiraju na burzi	27,6	27,6	27,6
ostala vlasnička ulaganja			
Vlasnička ulaganja u financijske institucije	12,4	12,4	
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima			
koja kotiraju na burzi	8,5	8,5	8,5
ostala vlasnička ulaganja	3,9	3,9	
Vlasnička ulaganja u trgovačka društva	17,8	17,8	
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima			
koja kotiraju na burzi	15,8	15,8	15,8
ostala vlasnička ulaganja	2,0	2,0	

Tablica 19. Ukupni realizirani i nerealizirani dobiti/gubici od vlasničkih ulaganja u knjizi banke

u milijunima kuna

Skupine vlasničkih ulaganja u knjizi banke	Realizirani i nerealizirani dobiti/gubici od vlasničkih ulaganja u knjizi banke	Kumulativni realizirani dobiti/gubici od prodaje ili prestanka držanja vlasničkih ulaganja na neki drugi način tijekom izvještajnog razdoblja	Nerealizirani dobiti/gubici od vlasničkih ulaganja u knjizi banke	
			Ukupno nerealizirani dobiti/gubici	Iznos nerealiziranih gubitaka i iznos očekivanog gubitka po vlasničkim ulaganjima uključen u izračun osnovnog ili dopunskog kapitala
Vlasnička ulaganja u kreditne institucije		0,0	-0,8	-0,8

koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima					
koja kotiraju na burzi		0,0	-0,8	-0,8	
ostala vlasnička ulaganja					
Vlasnička ulaganja u financijske institucije		-0,1	-1,4	-1,8	
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima					
koja kotiraju na burzi		-0,1	-1,4	-1,8	
ostala vlasnička ulaganja					
Vlasnička ulaganja u trgovačka društva		-0,5	-9,7	-9,8	
koja ne kotiraju na burzi, u dostatno diversificiranim portfeljima					
koja kotiraju na burzi		-0,5	-8,5	-8,6	
ostala vlasnička ulaganja			-1,2	-1,2	
UKUPNO		-0,6	-11,9	-12,4	

4.1.4. Rizik namire

Rizik namire jest rizik gubitka kreditne institucije koji nastaje zbog razlike u ugovorenoj cijeni namire za određeni dužnički, vlasnički, devizni ili robni instrument i njezine sadašnje tržišne vrijednosti.

Banka je izložena riziku namire ako transakcije koje se odnose na dužničke, vlasničke i robne instrumente, razmjenu valuta između banke i njezine druge ugovorne strane, nisu izvršene u roku 5 ili više radnih dana nakon datuma namire.

Izloženost riziku isporuke čini razlika između ugovorene i tekuće tržišne cijene za određeni dužnički, vlasnički ili robni instrument, ali samo u slučaju kada ta razlika predstavlja gubitak za Banku.

Banka ne izračunava izloženost riziku namire za «repo» i «obratne repo» ugovore, te ugovore o pozajmljivanju vrijednosnih papira ili robe.

Banka izračunava rizik namire koji nastaje u slobodnim isporukama, odnosno u sljedećim isporukama:

1. ako je platila vrijednosne papire ili robu prije nego što ih je primila ili ako je isporučila vrijednosne papire ili robu prije nego što su joj plaćeni;
2. u slučaju transakcija s inozemstvom, ako je prošao jedan ili više dana od kada je izvršeno plaćanje ili izvršena isporuka opisana pod točkom 1.

4.2 Likvidnosni rizik

4.2.1. Pojam rizika likvidnosti

Pod rizikom likvidnosti podrazumijeva se rizik da Banka neće biti sposobna financirati povećanje rasta aktive i podmiriti obveze po njihovom dospjeću. Osigurati likvidnost Banke jedna je od najvažnijih zadaća u upravljanju Bankom, tako da je upravljanje ovim rizikom od iznimne važnosti. Smjernice za

upravljanje rizikom likvidnosti određene su Strategijom upravljanja likvidnosnim rizikom i Politikom upravljanja likvidnosnim rizikom. Politika propisuje identifikaciju, analizu i mjerenje, limitiranje, te izvještavanje o riziku likvidnosti.

4.2.2. Proces upravljanja rizikom likvidnosti

Banka identificira tri osnovna oblika rizika likvidnosti:

- (1) rizik neusklađene likvidnosti (nastaje zbog neusklađenosti stavaka aktive i pasive Banke)
- (2) rizik financiranja likvidnosti (izik koji nastaje zbog potrebe viših iznosa likvidnih sredstava koje bi Banka mogla trebati u budućnosti) i
- (3) rizik tržišne likvidnosti (nastaje zbog potencijalne slabije likvidnosti financijskog tržišta, što ima za posljedicu nemogućnost prodaje ili pribavljanja likvidne imovine)

Izloženost riziku likvidnosti nastaje u poslovanju Banke radi nastojanja ostvarenja veće financijske dobiti proizašle iz ročne neusklađenosti bilance Banke. S obzirom na strateško opredjeljenje Banke, održavanje visokog nivoa likvidnosti predstavlja imperativ u procesu upravljanja ovim rizikom. Reputacija visoko likvidne Banke posebno je značajna za osiguranje rasta poslovanja kroz rast depozita stanovništva i poslovnih subjekata.

Imajući u vidu značajan utjecaj koji negativne informacije i stav javnosti o Banci mogu imati na likvidnost Banke i koje kao posljedicu mogu imati smanjenja učešća Banke na financijskom tržištu, smanjenje kreditnih linija i povlačenje depozitnog potencijala, Banka posebno vodi računa o izgradnji imidža Banke i pozitivnog stava javnosti i ključnih klijenata o pouzdanosti i uspješnosti Banke.

Planirani rast ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosne papire, ekonomsko okruženje te nedovoljno razvijena znanja i sustav mjerenja likvidnosnog rizika, ključni su aspekti koji u narednom razdoblju zahtijevaju snažan i kontinuiran nadzor procesa te poboljšanje u svim mogućim segmentima.

Uprava Banke odgovorna je za upravljanje likvidnosnim rizikom unutar propisanih i odobrenih limita.

ALCO Odbor je odgovoran za razmatranje Strategija i Plana upravljanja likvidnosnim rizikom na temelju prijedloga Sektora financijskih tržišta i Službe za kontrolu rizika.

Služba za kontrolu rizika odgovorna je za sustav identificiranja, mjerenja i izvještavanja o izloženosti riziku likvidnosti.

Operativno upravljanje likvidnošću, u okviru utvrđenih ovlasti i limita, povjereno je Sektoru financijskih tržišta.

S ciljem osiguranja urednog i pravovremenog izvršavanja preuzetih obveza, te poslovanja po načelima likvidnosti i solventnosti, Sektor financijskih tržišta kontinuirano prati poziciju likvidnosti, na temelju očekivanih poznatih i mogućih novčanih odljeva te dostatnih novčanih priljeva za njihovo pokriće. Dnevno se prati stanje i analizira kretanje depozita po viđenju, priljevi i odljevi novca radi utvrđivanja potrebnih likvidnih sredstava.

Unutarnji postupci Banke za određivanje i mjerenje rizika likvidnosti te procedure za primjenu utvrđenih postupaka i načina mjerenja kao i postupci za nadzor istih, definirani su Strategijom upravljanja rizikom likvidnosti, Politikom upravljanja likvidnosnim rizikom, Planom postupanja u kriznim situacijama te ostalim internim aktima i radnim uputama kojima se jasno definiraju kriteriji i postupci upravljanja likvidnošću.

4.3. Kamatni rizik

4.3.1. Pojam kamatnog rizika

Kamatni rizik koji proizlazi iz poslova koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje jest rizik gubitka koji proizlazi iz mogućih promjena kamatnih stopa, a koje utječu na stavke u knjizi pozicija kojima se ne trguje.

Rizik promjene kamatnih stopa utječe na sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova, a time i na neto kamatni prihod te na ostale prihode i rashode osjetljive na promjenu kamatnih stopa. Temeljni cilj praćenja kamatnog rizika je nadziranje usklađenosti imovine i obveza s obzirom na mogućnosti utjecaja na promjene aktivnih i pasivnih kamatnih stopa.

Sustav upravljanja rizikom kamatne stope iz knjige Banke uspostavljen je sukladno potrebama Banke u odnosu na veličinu, obujam i složenost poslovnih procesa, i kao takav ima funkciju identifikacije, mjerenja, praćenja i kontrole svih značajnih izvora rizika kamatne stope. Banka ima uspostavljen organizacijski ustroj s jasno definiranim nadležnostima i odgovornostima u procesu upravljanja kamatnim rizikom.

Izloženost kamatnom riziku nastaje zbog ročne neusklađenosti mijenjanja cijena aktive i pasive, odnosno rezultat je (ne)usklađenosti izvora i sredstava s obzirom na visinu i vrstu kamatne stope. Cilj upravljanja kamatnim rizikom je osiguranje optimalne i stabilne neto kamatne marže, a time ujedno i neto profita.

Uzroci nastanka kamatnog rizika su nezadovoljavajući kamatni raspon („spread“), neusklađenost kamatonosne aktive i kamatonosne pasive Banke, neusklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive Banke („gap“), ročna nesuklađenost primijenjenih fiksnih i varijabilnih kamatnih stopa, neusklađenost izvora i dugoročnih plasmana, promjena kamatnih stopa na tržištima i promjene u sklonosti komitenata.

Kako se Banka ne može izolirati od utjecaja kamatnog rizika, a da bi se mogla zaštititi od nepovoljnih utjecaja kretanja kamatne stope, kvalitetna spoznaja izvora i oblika kamatnog rizika je nužna.

Unutarnji postupci Banke za određivanje i mjerenje kamatnog rizika, te procedure za primjenu utvrđenih postupaka i načina mjerenja, kao i postupci za nadzor istih, definirani su Politikom upravljanja kamatnim rizikom, procedurama te ostalim internim aktima i radnim uputama kojima se jasno definiraju kriteriji i postupci upravljanja kamatnim rizikom.

Na temelju odluke regulatora o upravljanju rizikom kamatne stope, Banka razmatra sljedeće izvore ostvarivanja gubitka uslijed promjene kamatnih stopa:

- Rizik ročne neusklađenosti nastaje kao posljedica razlike u dospjeću (kod instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom) ili ponovnog utvrđivanja kamatne stope (kod instrumenata sa

promjenjivom kamatnom stopom) pozicija aktive, pasive i izvanbilančnih pozicija. Premda je ova neusklađenost osnova bankarskog poslovanja, u uvjetima nepredvidljivih kretanja kamatnih stopa, prihodi i kapital Banke mogu biti ugroženi.

- Rizik krivulje prinosa nastaje kao posljedica utjecaja promjene nagiba krivulje prinosa u uvjetima neusklađenosti dospjeća, na prihode i kapital Banke.
- Temeljni rizik nastaje kao posljedica slabe korelacije promjene kamatnih stopa na instrumente sa istim rokom dospjeća ali vezanim za različite indekse kamata (šestomjesečni EURIBOR ili šestomjesečna državna obveznica)
- Rizik opcionalnosti nastaje kao posljedica implicitne opcije u pozicijama aktive, pasive ili izvanbilančnih pozicija. Krediti imaju pravo prijevremene otplate dok depoziti po viđenju mogu biti povučeni u svakom trenutku, a oročeni depoziti imaju pravo prijevremenog razročenja. Promjene kamatnih stopa u ovom kontekstu mogu rezultirati povećanjem atraktivnosti opcije prijevremene otplate ili povlačenja depozita, što je zavisno od pravca promjene stopa. Ukoliko se ne obrati pažnja na ovakve pozicije, njihov utjecaj na prihode i vrijednost kapitala može biti negativan.

4.3.2. Upravljanje, mjerenje i kontrola kamatnog rizika

Pravodoban nadzor od strane Uprave Banke pretpostavka je efikasnog i pouzdanog sustava upravljanja rizikom kamatne stope, temeljem čega je neophodno uspostaviti jasno definirane nadležnosti i odgovornosti u procesu upravljanja rizikom kamatne stope.

Uspostavljeni sustav mjerenja rizika kamatne stope određuju sljedeće aktivnosti:

- Identifikacija pozicija aktive, pasive i izvanbilančnih pozicija koje su osjetljive na promjene kamatnih stopa;
- Identifikacija i procjena izvora rizika kamatne stope za kamatno osjetljive pozicije aktive, pasive i izvanbilančnih pozicija (rizik ročne neusklađenosti, rizik krivulje prinosa, temeljni rizik i rizik opcionalnosti).
- Upotreba opće prihvaćenih financijskih tehnika mjerenja rizika kamatne stope,
- Primjereno dokumentiranje pretpostavki i parametara,

Mjerenje izloženosti rizika promjene kamatnih stopa Banka mjeri modelom izračuna gap analize promjene cijene. Izračunava se razlika između kamatonosno promjenjive aktive i pasive uključujući izvanbilančne pozicije po određenim vremenskim intervalima i kumulativna gap pozicija, te tako dobivena razlika predstavlja gap za pojedinu vremensku zonu. Također, na temelju godišnje kumulativne razlike simulira se gubitak uslijed promjene kamatne stope na strani aktive i/ili pasive za +/-0,5%, +/-1,0% i +/-2%.

Služba za kontrolu rizika jedanput godišnje izrađuje stres testove te pripremaju materijale za ALCO odbor na kojem se analiziraju rezultati stres testiranja. Banka koristi fiksne kamatne stope, promjenjive - tržišne kamatne stope vezane za neki od tržišnih indeksa (npr. ZIBOR, EURIBOR) i administrativne – promjenjive kamatne stope (koje se mogu mijenjati odlukom Uprave Banke).

Tromjesečno izvješće se sastavlja na temelju mjesečnih statističkih izvješća. Izvješće o kamatnoj marži se izrađuje mjesečno. Mogućnost promjene kamatne stope na kredite i dužničke vrijednosne papire, te oročene depozite i primljene kredite, prati se tromjesečno po rokovima u kojima je moguće odlukom Uprave Banke izmijeniti kamatne stope.

Efekte promjene kamatnih stopa na prihode, Banka mjeri primjenom GAP-a dospijeća. Iznos GAP-a se množi sa potencijalnom promjenom kamatne stope kako bi se dobila promjena kamatnih prihoda uslijed potencijalne promjene kamatne stope. Potencijalna promjena kamatne stope predstavlja standardni kamatni šok ili neku drugu očekivanu promjenu dobivenu na osnovu iskustva, simulacije ili procjene višeg rukovodstva Banke.

U skladu sa strategijom utvrđenim rizičnim profilom Banke a uzimajući u obzir potencijalni utjecaj kamatnog rizika na prihode Banke u raznim simuliranim scenarijima kretanja kamatnih stopa, Politikom upravljanja rizikom kamatne stope u knjizi Banke utvrđeni su sljedeći limiti:

- Prosječna kamatna marža ne smije pasti ispod 40% prosječne aktivne kamatne stope. □
- Godišnja kumulativna razlika (kumulativni gap) ne smije prelaziti 20% ukupne kamatonosno promjenjive aktive, odnosno 20% ukupne kamatonosno promjenjive pasive.

Testiranje osjetljivosti rizika kamatne stope na Banku obavlja se najmanje jednom godišnje pomoću simulacije utjecaja promjene kamatnih stopa na neto kamatnu maržu u budućnosti. U obzir se uzimaju i različita elastičnost promjene kamatnih stopa Banke u slučaju pada i rasta kamatnih stopa na tržištu. Služba za kontrolu rizika priprema izvješće o osjetljivosti neto kamatnog prihoda u različitim scenarijima. Svrha ovih scenarija je identifikacija slabih točaka u strukturi portfelja i poslovanju Banke. Služba za kontrolu rizika izvještaj o stres testovima priprema jedanput godišnje te ga dostavlja Upravi Banke i ALCO-u.

Tablica 20. Kamatni rizik u knjizi banke – promjene ekonomske vrijednosti, dobiti ili druge relevantne mjere kreditne institucije u milijunima kuna

Promjene ekonomske vrijednosti/dobiti po valutama	Kamatni rizik u knjizi banke	
	Standardni kamatni šok (+/- 200 baznih bodova)	
	Smanjenje ekonomske vrijednosti/dobiti kreditne institucije	Povećanje ekonomske vrijednosti/dobiti kreditne institucije
Valuta HRK	3,0	-3,0
Valuta EUR	14,4	-14,4
Ostale valute (ukupno)	-5,7	5,7
UKUPNO	11,7	-11,7

5. Operativni rizici

Operativni rizik znači rizik gubitka koji proizlazi iz neadekvatnih ili neuspjelih unutarnjih procesa, ljudi i sustava ili iz vanjskih događaja, uključujući pravni rizik.

Banka je izložena operativnom riziku u svim svojim poslovnim aktivnostima stoga nastoji upravljati operativnim rizikom sukladno propisanim načelima i politikama, definiranim u svrhu ublažavanja ili izbjegavanja operativnog rizika. Standarde za upravljanje operativnim rizicima rizikom Banka usklađuje sa regulatornim zahtjevima. To uključuje prikupljanje podataka o gubicima operativnog rizika, praćenje indikatora operativnog rizika, provođenje analiza scenarija, procjenu operativnog rizika pri donošenju odluka o uvođenju novog proizvoda, poslovnim promjenama ili projektima te predlaganje mjera za smanjenje rizika i izvještavanje svih relevantnih tijela o rezultatima upravljanja operativnim rizikom.

Svrha procjene operativnih rizika je utvrđivanje vrsta operativnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti, te procjena stupnja ranjivosti u odnosu na utvrđene rizike.

Afirmacija kulture i svjesnosti o postojanju te upravljanju operativnim rizicima kroz organizacijsku strukturu Banke, temelj je sustava adekvatnog upravljanja ovim rizikom te optimizacije s ciljem ostvarivanja strateških planova Banke.

Sustav kontinuiranog mjerenja operativnih rizika, usavršavanja internih kontrola i preventivno djelovanje praćenjem i identificiranjem faktora operativnog rizika, osnovne su metode za postizanje ciljeva upravljanja ovom vrstom rizika.

Unutarnji postupci Banke za određivanje i mjerenje operativnog rizika te procedure za primjenu utvrđenih postupaka i načina mjerenja kao i postupci za nadzor istih, definirani su Politikom upravljanja operativnim rizikom, Procedurama te ostalim internim aktima i radnim uputama kojima se jasno definiraju kriteriji i postupci upravljanja operativnim rizikom.

Banka je svjesna mogućeg izvora troška direktno vezanog za zahtjeve upravljanja operativnim rizikom, ali zahvaljujući vlastitom kvalitetnom ustroju i pokrivenosti ostalih aspekata, mogući negativan utjecaj na poslovanje Banke procjenjuje niskim uz srednju vjerojatnost ostvarenja operativnih rizika.

Događaji operativnog rizika sakupljaju se u jedinstvenu bazu podataka o operativnom riziku korištenjem web aplikacije Pobaoprisk. Podatke o događajima operativnog rizika u bazu podataka unose ovlaštenici za prijavu operativnog rizika.

Podaci o nastalim događajima operativnog rizika u bazi podataka se koriste radi boljeg upravljanja operativnim rizicima na način da pružaju bolji uvid o izloženosti operativnom riziku, identificiraju kritične točke u Banci i da daju mogućnost menadžmentu da poduzme aktivnosti u cilju smanjenja operativnog rizika.

Prikupljeni podaci su podloga za efikasno upravljanje operativnim rizikom kroz analizu događaja, kvantifikaciju učinaka rizika i događaja, te unapređivanje i razvijanje metoda za njegovo ublažavanje, smanjenje i kontrolu.

Prema Basel II smjernicama i direktivama Europske unije postoje 3 metode mjerenja operativnog rizika, a to su:

- pristup osnovnog pokazatelja (BIA)
- standardizirani pristup (SA)
- napredni pristup mjerenja (AMA)

Banka se odlučila za primjenu pristupa osnovnog pokazatelja (BIA). Prema pristupu osnovnog pokazatelja, kapitalni zahtjev za operativni rizik je 15 posto trogodišnjeg prosjeka relevantnog pokazatelja. Prosjek posljednja tri relevantna pokazatelja računa se kao aritmetička sredina.

Uprava Banke je osnovala Komisiju za upravljanje operativnim rizikom, kao savjetodavni i stručni organ za potporu pri odlučivanju, a s ciljem postizanja kontrole nad rizicima i optimiziranja odnosa rizik/dobit. Komisija za upravljanje operativnim rizicima Banke sastoji se od predsjednika Komisije i zamjenika predsjednika te šest članova.

Svrha Komisije za upravljanje operativnim rizicima je osiguravanje sveobuhvatnog pristupa rizicima Banke, uspostavljanje i održavanje učinkovitog sustava unutarnjih kontrola i sustava neprekidnosti poslovanja. Komisija je odgovorna za praktičnu uspostavu okvira za operativni rizik i praćenje provedbe uspostave sustava upravljanja operativnim rizikom.

Služba za kontrolu rizika tromjesečno izvještava Upravu Banke i Komisiju za upravljanje operativnim rizicima o štetnim događajima, aktivnostima i provedenim mjerama za poboljšanje/uklanjanje izloženosti operativnom riziku unutar izvješća o rizicima.

U cilju primjerenog upravljanja operativnim rizikom Banka je osigurala:

- Upravljanje informacijskim sustavom i rizikom informacijskog sustava kroz funkciju voditelja sigurnosti informacijskog sustava, Odbor za upravljanje informacijskim sustavom i te Komisiju za upravljanje operativnim rizicima
- Primjereno upravljanje rizicima povezanim s eksternalizacijom
- Upravljanje rizikom usklađenosti i pravnim rizikom
- Primjereno upravljanje kontinuitetom poslovanja kroz određivanje kritičnih poslovnih
- Kroz usvajanje plana kontinuiteta poslovanja i plana za slučaj nepredviđenih okolnosti
- Uspostavljen primjeren sustava za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma kroz odgovorne osobe i interne akte.

6. Ostali rizici

6.1. Rizik usklađenosti (compliance)

Rizik usklađenosti jest rizik od izricanja mogućih mjera i kazni te rizik od nastanka značajnoga financijskoga gubitka ili gubitka ugleda, što ga kreditna institucija može pretrpjeti zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima.

U cilju što kvalitetnijeg ovladavanja rizikom usklađenosti Banka je formirala samostalnu organizacijsku jedinicu koja neovisno obavlja poslove cjelovitog nadzora nad usklađenosti poslova Banke.

Unutarnji postupci Banke za određivanje i mjerenje rizika usklađenosti te procedure za primjenu utvrđenih postupaka i načina mjerenja kao i postupci za nadzor istih, definirani su Pravilnikom o funkciji praćenja usklađenosti kojima se jasno definiraju kriteriji i postupci upravljanja rizikom usklađenosti.

6.2. Rizik kolaterala

Rizik kolaterala jest rizik gubitka koji proizlazi iz pogreške u procjenu prirode, količine, cijene ili samog obilježja kolaterala.

Za Banku rizik kolaterala predstavlja potencijalni gubitak radi nemogućnosti naplate potraživanja temeljem instrumenata osiguranja po kojima je Banka titulirana kao korisnik osiguranja ili postoji vinkulacija police u korist Banke.

6.3. Strateški, reputacijski i poslovni rizik

Strateški rizik jest rizik gubitka do kojeg dolazi zbog donošenja pogrešnih poslovnih odluka, neprilagodljivosti promjenama u ekonomskom okružju i slično.

Reputacijski rizik jest rizik gubitka povjerenja u integritet kreditne institucije do kojeg dolazi zbog nepovoljnoga javnog mnijenja o poslovnoj praksi kreditne institucije, neovisno o tome postoji li osnova za takvo javno mnijenje ili ne.

Poslovni rizik jest negativna, neočekivana promjena obujma poslovanja i/ili profitnih marži koja može dovesti do značajnih gubitaka i na taj način umanjiti tržišnu vrijednost kreditne institucije. Prije svega do poslovnog rizika može doći zbog značajnog pogoršanja tržišnog okružja i promjena u tržišnom natjecanju ili ponašanju potrošača.

Za upravljanje ovim rizicima nadležna je Uprava Banke.

Banka je jedna od najstarijih banaka u Republici Hrvatskoj, a profiliranjem u modernu i inovativnu financijsku instituciju posebno usmjerenu na segmente građana, obrtnika te malih i srednjih poduzetnika, postignuto je čvrsto povjerenje i stabilno javno mnijenje o Banci. Bančin poslovni princip pokazao se uspješnim u dosadašnjoj povijesti što prepoznaju Bančini klijenti kao i bankarski sustav. Bez obzira na odstupanja ostvarenih rezultata i pokazatelja od planiranog, Banka nije pretrpjela gubitke uslijed pojave ovih rizika.

Banka vjerojatnost ostvarenja strateškog i reputacijskog rizika ocjenjuje mogućom dok zbog same prirode tih rizika utjecaj ovih rizika na poslovanje Banke je procjenjen značajnim. Kod poslovnog rizika, moguća je pojava rizika uz značajan utjecaj na poslovanje Banke.

Praćenje reputacijskog rizika je definirano Procedurom komuniciranja s medijima.

6.4. Upravljački rizik

Upravljački rizik jest rizik gubitka do kojeg dolazi zato što Banka zbog svoje veličine ima ograničen kapacitet za uspostavljanje sofisticiranih upravljačkih mehanizama, sustava i kontrola.

Banka nastoji postići što veću disperziju preuzetih rizika i ograničiti svoju izloženost rizicima, kako prema pojedinom riziku tako i prema pojedinom štetnom događaju. Banka je svjesna činjenice da je stručan, iskusan i motiviran viši menadžment, na svim razinama, jedan od preduvjeta za ostvarenje strategije i ciljeva poslovanja.

6.5. Rizik od prirodnih katastrofa

Rizik od prirodnih katastrofa je rizik gubitka prouzrokovanog fizičkom nemogućnosti kontinuiteta poslovanja na lokacijama Banke/Grupe gdje se odvijaju poslovne aktivnosti.

Banka je u svojem poslovanju ugrožena kroz različite vidove rizika koji mogu ugroziti poslovanje banke kroz nedostupnost podataka, informacijske infrastrukture i tehnologije, procesa i dokumentacije koji su neophodni za pravilno i normalno funkcioniranje sustava i povezanih poslova.

Kod planiranja neprekidnosti poslovanja potrebno je uzeti u obzir sve moguće katastrofe koje mogu imati posljedice na sustav i poslovne procese Banke, kao i na informacijsku tehnologiju Banke.

U planiranju i procjeni rizičnosti, Banka grupira vrste katastrofa prema kategorijama ugroženosti i prema vrstama posljedica koje mogu prouzročiti na poslovanje Banke. Banka aktivno upravlja sustavom rizika koji su povezani s neprekidnošću poslovanja.

Osnovni elementi procjene rizika je kategoriziranje rizika i vrijednosti rizika, temeljem ocjene ugroženosti poslovnih procesa i organizacijskih jedinica za poslovanje Banke. Temeljem navedenih procjena izrađuje se kategorizacija procesa u odnosu na vrste rizika u slučajevima nedostupnosti te sustavi koji su neophodni za adekvatno funkcioniranje Banke.

U analizi rizika koji utječu na neprekidnost poslovanja posebnu pozornost imaju rizici koji utječu na informacijski sustav Banke.

7. Primici radnika

Politikom primitaka radnika propisuju se osnovna načela i pravila vezano za primitke radnika Banke, uključujući opće zahtjeve primitaka koji se primjenjuju na sve radnike, te posebne (specifične) zahtjeve koji se primjenjuju na one radnike koji su temeljem analize rizika utvrđeni kao radnici čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti Banke.

Nadzorni odbor Banke donosi i redovito preispituje temeljna načela Politike primitaka radnika i vezanih internih akata, te daje suglasnost na Politiku primitaka radnika koju donosi Uprava Banke, kao i na vezane interne akte.

Funkcija kontrole rizika provjerava usklađenost Politike primitaka radnika s upravljanjem rizicima, uzimajući u obzir sustav upravljanja uspješnošću.

Funkcija usklađenosti procjenjuje usklađenost Politike primitaka radnika u odnosu na zakonski okvir.

Funkcija unutarnje revizije provjerava ispravnu primjenu u odnosu na Politiku i na odredbe, te ukazuje na moguće korektivne radnje.

Politika primitaka radnika ima za cilj definirati osnovna načela i pravila vezano za primitke radnika Banke, učiniti ih transparentnim i na taj način povećati konkurentnost Banke pri privlačenju kvalitetnog i kompetentnog profesionalnog kadra. Nastoji se postići usklađenost pristupa za definiranje primitaka radnika Banke sa strategijom Banke, njezinim profilom rizičnosti te njezinim temeljnim vrijednostima, kao i usklađenost s zakonskim propisima.

Politika primitaka radnika promovira kulturu nagrađivanja uspješnosti, nagrađujući zaposlenike koji ostvare održive rezultate koji odgovaraju dugoročnim ciljevima Banke. Različite komponente primitaka (fiksni i varijabilni) kombiniraju se u svrhu postizanja primjerenog i uravnoteženog paketa primitaka radnika.

Fiksni primici prije svega odražavaju profesionalno iskustvo i odgovornosti koje proizlaze iz opisa radnog mjesta pojedinog radnika. Varijabilni primici jesu svi oni primici koji ovise o uspješnosti radnika, poslovne jedinice i Banke ili o drugim ugovorenim kriterijima. Svi primici radnika ovise o kombinaciji ocjene uspješnosti radnika (uzimajući u obzir financijske i nefinancijske kriterije) i relevantne poslovne jedinice, te ukupnim rezultatima Banke.

Mjerenje uspješnosti, kao osnova za izračun varijabilnog dijela primitaka, je prilagođeno svim vrstama rizika kojima je Banka izložena ili kojima bi mogla biti izložena, te uzima u obzir troškove potrebnoga kapitala i potrebne likvidnosti Banke. Da bi odredila iznos varijabilnog primitka ovisan o uspješnosti pojedinca, poslovne jedinice i banke u cjelini definirani su ključni indikatori uspješnosti.

Banka politikom primitaka radnika i vezanim internim aktima određuje primjereni odnos između varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih primitaka za različite kategorije radnika, te za različite kategorije radnika određuje primjerenu gornju granicu tog odnosa iznad koje isplata varijabilnih primitaka nije dopuštena.

Prilikom određivanja ukupnih primitaka radnika, Banka uzima u obzir svoju dugoročnu strategiju, vrstu, opseg i složenost svojih poslova te vrste rizika kojima je Banka izložena.

Mjerenje uspješnosti, kao osnova za izračun varijabilnog dijela primitaka, prilagođeno je svim vrstama rizika kojima je Banka izložena ili kojima bi mogla biti izložena. Banka za procjenu materijalno značajnih rizika upotrebljava jednake metode kao i kod ICAAP postupka.

Tablica 21. Ukupni primici raščlanjeni na kategorije radnika

iznosi u milijunima kuna

Primici	Članovi uprave i višeg rukovodstva*	Ostali radnici čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti kreditne institucije	Ukupno
Iznos primitaka	16,9	1,4	18,3
Fiksni primici	13,3	1,4	14,7
Varijabilni primici	3,6	0,0	3,6
Broj radnika kojima se primici dodjeljuju	24	8	32

8. Jamstveni kapital i kapitalni zahtjev

Dionički kapital Grupe se sastoji od redovnih dionica. Ukupan broj izdanih dionica na kraju 2013. godine iznosi 668.749 redovnih dionica (2012. godine 668.749 dionica) nominalne vrijednosti od 400,00 kuna po dionici. Dionice kotiraju u segmentu redovitog tržišta na uređenom tržištu Zagrebačke burze.

Banka ima 9.203 trezorirane dionice na dan 31. prosinca 2013. godine, knjižene po trošku nabave (u 2012. godini 9.203 komada).

Stavka rezerve i zadržana dobit uključuje zakonske rezerve i kapitalnu dobit ostvarenu od prodaje trezorskih dionica. Osnovni kapital umanjuju stavke koje uključuju trezorske dionice, nematerijalnu imovinu i nerealizirani gubitak s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju.

8.1. Jamstveni kapital

Informacije o jamstvenom kapitalu objavljene u ovoj točki u skladu su s Odlukom o jamstvenom kapitalu kreditnih institucija na 31.12.2013.

Tablica 22. Struktura konsolidiranog jamstvenoga kapitala

u milijunima kuna

Jamstveni kapital	Iznos 31.12.2013.
<u>(a) Stavke koje se uključuju u osnovni kapital</u>	
Uplaćeni kapital ostvaren izdavanjem redovnih i povlaštenih dionica, osim kumulativnih povlaštenih dionica	270,5
Rezerve i zadržana dobit	139,2
Rezerve za opće bankovne rizike	5,1
Ukupno stavke koje se uključuju u osnovni kapital	414,8
<u>(b) Stavke koje umanjuju osnovni kapital</u>	
Gubici proteklih godina	
Gubitak tekuće godine	
Stечene vlastite dionice	11,1
Nematerijalna imovina	17,5
Neotplaćeni iznos kredita koji je kreditna institucija odobrila za kupnju dionica kreditne institucije osim za kumulativne povlaštene dionice	
Ostale stavke	20,1
Ukupno stavke koje umanjuju osnovni kapital	48,7
(c) Ukupno osnovni kapital (a – b)	366,1
(d) Ukupno dopunski kapital I	129,2
(e) Ukupno jamstveni kapital prije umanjenja za odbitne stavke (c + d)	495,3
(f) Ukupno odbitne stavke od jamstvenoga kapitala	
u tome: negativni iznos razlike između ispravaka vrijednosti i rezerviranja te očekivanoga gubitka i iznos očekivanoga gubitka po vlasničkim ulaganjima iz članka 27. stavka 1. točke 6. Odluke o jamstvenom kapitalu kreditnih institucija ako kreditna institucija izračunava iznos izloženosti ponderiran kreditnim rizikom primjenom IRB pristupa	
(g) JAMSTVENI KAPITAL (e – f)	495,3
(h) Ukupno dopunski kapital II	-

8.2. Kapitalni zahtjev

Sukladno Odluci o adekvatnosti jamstvenog kapitala kreditnih institucija, Grupa Podravske banke izračunava kapitalne zahtjeve za sljedeće rizike:

- kreditni rizik – primjenom standardiziranog pristupa;
- operativni rizik – primjenom jednostavnog pristupa i
- tržišni rizik – primjenom standardiziranog pristupa, te

održava adekvatnost kapitala u skladu s zakonskim propisima tj. na razini većoj od minimalno propisanih 12%.

Tablica 23: Iznosi kapitalnih zahtjeva

U milijunima kuna

Kapitalni zahtjevi po vrstama rizika	Kapitalni zahtjevi 31.12.2013.
Kapitalni zahtjev za kreditni rizik	
Standardizirani pristup	
1. Izloženosti prema središnjim državama ili središnjim bankama	7,9
2. Izloženosti prema lokalnoj i regionalnoj samoupravi	0,1
3. Izloženosti prema javnim državnim tijelima	-
4. Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	-
5. Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-
6. Izloženosti prema institucijama	10,9
7. Izloženosti prema trgovačkim društvima	186,6
8. Izloženosti prema stanovništvu	43,8
9. Izloženosti osigurane nekretninama	-
10. Dospjela nenaplaćena potraživanja	-
11. Visokorizična potraživanja	-
12. Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica	-
13. Sekuritizacijske pozicije	-
14. Izloženosti u obliku udjela u investicijskim fondovima	10,8
15. Ostale izloženosti	16,8
(1.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik primjenom standardiziranog pristupa (12% iznosa izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom)	276,9
Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike	
a) Pozicijski rizik	-
b) Rizik namire	-
c) Valutni rizik	1,7
d) Robni rizik	-
(2.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za tržišne rizike	1,7
(3.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za rizik druge ugovorne strane	
(4.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za prekoračenje dopuštenih izloženosti	
Kapitalni zahtjev za operativni rizik	
Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunat primjenom:	
a) jednostavnog pristupa	30,0
b) standardiziranog pristupa	-
c) naprednog pristupa	-
(5.) Ukupan iznos kapitalnih zahtjeva za operativni rizik	30,0
UKUPAN IZNOS KAPITALNIH ZAHTJEVA (1. + 2. + 3. + 4. + 5.)	308,6

9. Procjena adekvatnosti internog kapitala

Interni kapital je onaj ukupni kapital koji Banka održava u odnosu na trenutni profil rizičnosti kojem je izložena. Interno dostupni kapital predstavlja njen izvor kapitalnih resursa, a Banka ga je dužna održavati na razini (potrebni interni kapital) koja je u stanju pokriti sve interno propisane zahtjeve za kapitalom po svim materijalno značajnim rizicima.

Nastavno na Odluku o postupku procjenjivanja adekvatnosti internoga kapitala kreditne institucije, Banka Strategijom upravljanja rizicima i Politikom procjene adekvatnosti internog kapitala uspostavlja interni proces procjene adekvatnosti svog kapitala (dalje u tekstu se spominje i kao ICAAP) kao proces kojim Banka uporabom vlastite metodologije redovno procjenjuje primjerenost svoga kapitala u odnosu na svoj profil rizičnosti.

Spomenuti proces procjene adekvatnosti kapitala, temelji se na interno prihvaćenoj metodologiji koja odražava specifičnosti same Banke, odnosno njenu veličinu, organizaciju i obujam poslovanja, kao i razinu i kvalitetu dostupnih joj kompetencija i podataka, a ocjenjuje adekvatnost bančinog kapitala prvenstveno iz poslovne perspektive same Banke.

Banka svoj ukupni (granični) kapacitet preuzimanja rizika definira kao 95% iznosa dostupnog internog kapitala. Parametar od 95% predstavlja ekspertnu procjenu i težnju Banke da definira „strateški buffer“ kao toleranciju na izračun i procjenu adekvatnosti internog kapitala.

Preuzimanje rizika je definirano Strategijom upravljanja rizicima, Procedurom procjene adekvatnosti internog kapitala, Politikom upravljanja aktivom i pasivom, Politikom upravljanja operativnim rizicima, Politikom upravljanja rizikom likvidnosti, Strategijom upravljanja rizikom likvidnosti, Politikom upravljanja tržišnim rizicima, Politikom upravljanja kamatnim rizikom u knjizi Banke, Politikom upravljanja kontinuitetom poslovanja, Politikom ulaganja u vrijednosne papire i ostalim relevantnim procedurama Banke.

Banka uspostavlja svoje ICAAP procese oslanjajući se na princip proporcionalnosti koji kaže da njihova razina kompleksnosti i sofisticiranost treba biti razmjerna veličini, opsegu poslovanja, složenosti i sistemskoj važnosti Banke.

Poslovanje Banke je izloženo širokom spektru različitih međusobno više ili manje povezanih rizika. Međutim, Banka nije jednako izložena svakom od njih. Kako bi bila u stanju identificirati one kojima je izložena te procijeniti razinu njihova utjecaja na njeno poslovanje Banka je, pod metodološkim vodstvom Službe za kontrolu rizika, uspostavila tim sastavljen od eksperata iz različitih organizacijskih dijelova (ICAAP tim). Tim je analizirao izloženost Banke različitim tipovima rizika. Rezultat te analize je Bančin Katalog rizika – popis/tablica analiziranih tipova rizika s ključnim karakteristikama koje po mišljenju bančinih eksperata najprimjerenije opisuju njih same i način na koji se njima upravlja unutar Banke.

Završna verzija kataloga sadrži samo one tipove rizika kojima je Banka po mišljenju eksperata izložena zbog obujma i veličine svojeg poslovanja, odnosno kojima bi mogla biti izložena u svom poslovanju tijekom narednog jednogodišnjeg razdoblja (identificirani rizici).

Analiziran je utjecaj sljedećih tipova rizika: Kreditni rizik, Kreditni rizik druge ugovorne strane, Rizik koncentracije, Rezidualni kreditni rizik, VIKR (valutno inducirani kreditni rizik), Operativni rizik, Tržišni rizik (pozicijski i valutni rizik), Rizik financiranja likvidnosti, Upravljački rizik, Strateški rizik, Reputacijski rizik, Rizik usklađenosti, Kamatni rizik, Likvidnosni rizik, Rizik tržišne likvidnosti, Rizik kolaterala, Rizik gubitka kadrova, Rizik modela, Rizik prekomjerne financijske poluge, Rizik eksternalizacije, Politički rizik, Rizik namire, Poslovni rizik, Rizik države, Sistemski rizik, Rizik od prirodnih katastrofa i Vanjski čimbenici (poslovno i ekonomsko okruženje).

U procjeni razine materijalnosti bančini eksperti su se vodili subjektivnim procjenama učestalosti i intenziteta povijesnih i potencijalnih gubitaka („likelihood-intensity heatmap“) na temelju kojih je dodijeljen odgovarajući broj bodova svakom od identificiranih tipova rizika.

Banka je utvrdila značajne rizike kojima je njezino poslovanje izloženo ili bi moglo biti izloženo:

- Kreditni rizik
- Kreditni rizik druge ugovorne strane
- Rizik koncentracije
- Valutno inducirani kreditni rizik (VIKR)
- Tržišni rizik (pozicijski rizik)
- Tržišni rizik (valutni rizik)
- Rizik financiranja likvidnosti
- Upravljački rizik
- Strateški rizik
- Reputacijski rizik ▪ Rizik usklađenosti
- Kamatni rizik
- Likvidnosni rizik
- Operativni rizik
- Rizik kolaterala i
- Utjecaj vanjskih čimbenika (poslovno i ekonomsko okruženje)

Kreditni rizik

Rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obveze prema kreditnoj instituciji.

Rizik koncentracije Rizik koji proizlazi iz svake pojedinačne, izravne ili neizravne, izloženosti prema jednoj osobi, grupi povezanih osoba odnosno središnjoj drugoj ugovornoj strani ili skupa izloženosti koje povezuju zajednički činitelji rizika kao što su isti gospodarski sektor, odnosno geografsko područje, istovrsni poslovi ili roba, odnosno primjena tehnika smanjenja kreditnog rizika, uključujući posebno rizike povezane s velikim neizravnim kreditnim izloženostima prema pojedinom davatelju kolaterala koji može dovesti do takvih gubitaka koji bi mogli ugroziti nastavak poslovanja kreditne institucije ili materijalno značajnu promjenu njezina profila rizičnosti.

Valutno inducirani kreditni rizik (VIKR)

Rizik gubitka kojemu je dodatno izložena kreditna institucija koja odobrava plasmane u stranoj valuti ili s valutnom klauzulom i koji proizlazi iz dužnikove izloženosti valutnom riziku.

Kreditni rizik druge ugovorne strane

Rizik da bi druga ugovorna strana u transakciji mogla doći u status neispunjavanja obveza prije konačne namire novčanih tokova transakcije;

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od gubitka koji nastaje zbog pogrešaka, prekršaja, prekida ili šteta uzrokovanih internim procesima, osobama, sustavima ili eksterno uzrokovanim događajima. Definicija obuhvaća pravni rizik, a događaji uzrokovani strateškim, poslovnim ili reputacijskim rizikom ne smatraju se eksternim događajima te nisu obuhvaćeni definicijom operativnog rizika. Operativni rizik obuhvaća upravljanje rizikom informacijskog sustava, SPN, rizik eksternalizacije te upravljanje neprekidnošću poslovanja.

Rizik usklađenosti

Rizik od izricanja mogućih mjera i kazni te rizik od nastanka značajnoga financijskoga gubitka ili gubitka ugleda, što ga kreditna institucija može pretrpjeti zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima.

Kamatni rizik

Rizik gubitka koji proizlazi iz mogućih promjena kamatnih stopa, a koje utječu na stavke u knjizi pozicija kojima se ne trguje

Tržišni rizik (valutni rizik)

Rizik gubitka koji proizlazi iz promjene tečaja valute i/ili promjene cijene zlata.

Tržišni rizici (pozicijski rizik)

Pozicijski rizik jest rizik gubitka koji proizlazi iz promjene cijene financijskog instrumenta ili, kod izvedenoga financijskog instrumenta, promjene cijene odnosne varijable. Pozicijski rizik dijeli se na opći i specifični rizik.

Likvidnosni rizik

Rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti kreditne institucije da podmiri svoje novčane obveze o dospijeću

Strateški rizik

Rizik gubitka do kojeg dolazi zbog donošenja pogrešnih poslovnih odluka, neprilagodljivosti promjenama u ekonomskom okružju i slično.

Upravljački rizik

Rizik gubitka do kojeg dolazi zato što kreditna institucija zbog svoje veličine ima ograničen kapacitet za uspostavljanje sofisticiranih upravljačkih mehanizama, sustava i kontrola.

Reputacijski rizik

Rizik gubitka povjerenja u integritet kreditne institucije do kojeg dolazi zbog nepovoljnoga javnog mnijenja o poslovnoj praksi kreditne institucije, neovisno o tome postoji li osnova za takvo javno mnijenje ili ne.

Rizik kolaterala

Rizik gubitka koji proizlazi iz pogreške u procjenu prirode, količine, cijene ili samog obilježja kolaterala.

Rizik financiranja likvidnosti

Rizik da kreditna institucija neće biti u stanju uspješno ispuniti očekivane i neočekivane sadašnje i buduće potrebe za novčanim sredstvima te potrebe za instrumentima osiguranja, a da ne utječe na svoje redovito dnevno poslovanje ili na vlastiti financijski rezultat.

Tablica 24: Interni kapitalni zahtjevi prema vrsti rizika na dan 31.12.2013.

u milijunima kuna

Vrsta rizika	Interni kapitalni zahtjevi
Kreditni rizik	276.957
Tržišni rizik	1.665
Operativni rizik	30.011
Valutno inducirani kreditni rizik	1.211
Koncentracijski rizik	491
Kamatni rizik u knjizi banke	1.406
Strateški rizik	15.432
Upravljački rizik	
Procjena vanjskih činitelja i testiranje otpornosti na stres	0

Primjenjujući jednostavne i standardne pristupe u izračunu regulatornih kapitalnih zahtjeva Banka je za 2013. godinu izračunala ukupne kapitalne zahtjeve u iznosu od 308,6 mil.kn a ukupni interni kapitalni zahtjevi iznose 327,2 mil.kn. Nastale razlike između internih i propisanih kapitalnih zahtjeva su posljedica dodatnih kapitalnih zahtjeva za utvrđene značajno materijalne rizike Banke.

Za ostale identificirane rizike na razini Grupe ne izračunava se interni kapitalni zahtjev, već se definiraju kroz niz strateških odluka, smjernica, metoda, kriterija i procesa s ciljem odlučivanja i provedbe donesenih odluka o prihvaćanju, izbjegavanju, smanjenju/kontroliranju i prijenosu rizika.

Rizici s kojima Banka upravlja ali procjenom je utvrđeno da nisu materijalno značajni za poslovanje Banke su: rizik od prirodnih katastrofa, poslovni rizik, rizik tržišne likvidnosti, rizik države, sistemski rizik, rizik gubitka kadrova, rizik modela, rizik prekomjerne financijske poluge, rizik eksternalizacije, rezidualni kreditni rizik, politički rizik i rizik namire.

Banka je svjesna da uporaba osnovnih i standardiziranih regulatornih pristupa za određivanje adekvatnosti jamstvenog kapitala (unutar Prvoga stupa) može rezultirati većim ili manjim podcjenjivanjima ili precjenjivanjima utjecaja pojedinih tipova rizika. Stoga je procjeni razine

materijalnosti svakoga od identificiranih tipova rizika posvetila dodatnu pažnju, te je definirala i ljestvicu razina materijalnosti.

Imajući u vidu strateške ciljeve, tržišni udio unutar bankarskog sektora RH, kompleksnost i obujam proizvoda i usluga, dostupnost kapitala, razinu trenutno dostupnih kompetencija i kvalitete relevantnih podataka, kao i uporabu jednostavnih (osnovnih i standardiziranih) pristupa koje Banka rabi pri izračunu regulatorno propisane adekvatnosti jamstvenog kapitala (Prvi stup Basela II), odlučeno je da za izračun ekonomskog kapitala Banka koristi pojednostavljenu metodologiju koja se temelji na rezultatima iz Prvog stupa.

Metodologija procjene internoga kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik

Za izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik Banka koristi standardizirani pristup. Razlog odabira navedenog pristupa je troškovni aspekt i zahtjevnost internih modela, ali i prihvatljivost modela koji trenutno najbolje odgovara rizičnom profilu Banke, obujmu poslovanja i veličini Banke.

Metodologija procjene internoga kapitalnog zahtjeva za tržišne rizike

Za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik Banka koristi standardizirani pristup propisan od strane regulatora. Odabir pristupa je posljedica svjesnosti Banke o mogućim ograničenjima koja stoje pred njom poglavito po pitanju njene veličine, limitiranih mogućnosti za uspostavu naprednijih pristupa i metodologija, nedostupnosti adekvatnih kompetencija i resursa te u konačnici cjelokupnog regulatornog opterećenja koji leži na Banci.

Metodologija procjene internoga kapitalnog zahtjeva za operativni rizik

Za izračun kapitalnih zahtjeva za operativni rizik Banka koristi pristup osnovnog pokazatelja. Banka je odabrala navedeni pristup obzirom na zahtjevnost standardiziranog pristupa, ali i prihvatljivost modela koji trenutno najbolje odgovara rizičnom profilu Banke, obujmu poslovanja i veličini Banke.

Metodologija procjene internoga kapitalnog zahtjeva za valutno inducirani kreditni rizik

Zbog visoke eurizacije domaćeg bankarskog sustava Banka prepoznaje činjenicu da nestabilnosti uzrokovane naglim promjenama tečaja domaće valute povećavaju njenu izloženost kreditnom riziku. Zbog toga uvodi FXAOF faktor kojim prilagođava kapitalni zahtjev za kreditni rizik (nakon uvažavanja utjecaja koncentracije).

$$\text{FXAOF} = \text{Faktor prelijevanja} \times (\text{Ukupna valutno neusklađena izloženost} / \text{Ukupna izloženost Banke}).$$
 Faktor prelijevanja predstavlja ekspertno određeni faktor koji mjeri postotak povećanja stope neplaćanja zbog valutno neusklađenih plasmana zbog varijabilnosti tečaja domaće valute (korišten faktor prelijevanja je iznosio 1,60%). Banka je odabrala navedeni pristup obzirom na nemogućnost primjene naprednijih pristupa, ali i prihvatljivost modela koji trenutno najbolje odgovara rizičnom profilu Banke, obujmu poslovanja i veličini Banke.

Metodologija procjene internoga kapitalnog zahtjeva za koncentracijski rizik

Banka je svjesna da korelaciju dijelova kreditnog portfelja (plasmana, klijenata, povezanih osoba, industrijskih sektora) unutar regulatornog izračuna adekvatnosti jamstvenog kapitala nije moguće lako procijeniti. Banka prepoznaje činjenicu da je izloženost visoko-koncentriranog kreditnog portfelja kreditnom riziku veća od one razmjerno diverzificiranog portfelja, zbog čega je njegov utjecaj na profil rizičnosti manjih banaka izraženiji od onog na profile većih banaka.

Međutim, Banka nije u stanju izmjeriti/procijeniti korelacije među elementima kreditnog portfelja na temelju kojih bi mogla objektivnije procijeniti razinu internog kapitala koja bi odgovarala prisutnoj razini rizika (kreditne) koncentracije, stoga kapital za rizik koncentracije svog portfelja procjenjuje na temelju visine ekspertno postavljene faktora kojim prilagođava kapitalni zahtjev za kreditni rizik.

Faktor prilagođavanja kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik se procjenjuje ekspertno na temelju usporedbe omjera zbroja velikih izloženosti i kapitala Banke i prosječnog omjera velikih izloženosti i kapitala bankarskog sektora te usporedbe stope neplaćanja kod velikih izloženosti i ukupne stope neplaćanja unutar Bančinog portfelja CAOF faktor se procjenjuje ekspertno na temelju usporedbe omjera zbroja velikih izloženosti i kapitala Banke i prosječnog omjera velikih izloženosti i kapitala bankarskog sektora te usporedbe stope neplaćanja kod velikih izloženosti i ukupne stope neplaćanja unutar Bančinog portfelja.

Obzirom da Banka, radi principa proporcionalnosti nije mogla procijeniti utjecaj koncentracijskih faktora poput geografske izloženosti i/ili industrije, uzima se i dodatni koeficijent koji je ekspertno procijenjen. Banka će u budućem razdoblju raditi na naprednijim pristupima izračuna za rizik koncentracije.

Metodologija procjene internoga kapitalnog zahtjeva za kamatni rizik u knjizi banke

Banka se pri određivanju visine kapitala za kamatni rizik u knjizi banke koristi pojednostavljenim izračunom promjene ekonomske vrijednosti knjige banke i ekspertnog pondera kojim Banka mjeri utjecaj promjene vrijednosti knjige banke.

Metodologija procjene internoga kapitalnog zahtjeva za ostale rizike

Banka primjenjuje pojednostavljeni izračun procjene internoga kapitalnog zahtjeva za ostale rizike. Banka ne procjenjuje izloženost ostalim značajnim rizicima, već za njih izdvaja interni kapitalni zahtjev u iznosu 5% ukupnih regulatornih kapitalnih zahtjeva.